

Sectio quarta

infusio est cōpleta pōt cōferuari in vase vitreo et nō in vase terreo: qz putrefit: et in hac infusione gūccharo dissoluto et cocto fm artem possunt fieri confectiones: et alia vt est diarodon descriptione cōmuni: et ita de alijs.

Modus iulep violati cōferens ad febrem et inflam-
mationem et asperitatem pectoris et tussim et
pleuresim: et eius operatio est sicut iulep rosati.

Iulep vt dictum fuit est syrupus simplex ex sola aqua et
gūccharo. Et ppter id dñs Mesue dicit iulep violatū qd
fit ex infusione violaz: et nos facimus et noiamus syrupus
violatū simplicē siue syrupū violatū ex ifusione violatū.
Et ei⁹ modus est sicut modus syrupi rosati: hoc est qz pro
lib. v. ifusionis violaz addant lib. iij. gūcchari. et fiat syru-
pus violatus ex infusione: et est ille de quo itelligit qñ me-
dicus ordinat iulep violatū simplr. Infra apparebit vna
alia descriptio que vocat syrupus violatus cōpositus qui
etiā in vsu est: et apparebit aliud iulep rosatū vel violatū
et fit vterqz ex aquis distillatis et non per infusionem.

Iulep aliud rosarum. R. aque rosaz lib. iij. gūcchari
lib. ij. et fiat iulep.

Iulep istud iulep qd fit ex aq rosata distillata ab elēbico est il-
le qd vrimur pro iulep rosato: et est ille de qd itelligit qñ ab-
solute ponit: due descriptiones iulep posite fuerūt qd fiunt
ex ifusione floz siue rosaz siue violaz et noian⁹ suo noie.
Aui. in 5. cañ. etiā docet facere iulep cum aqua rosata.

Iulep violatum. R. aque violaz lib. ij. gūcchari lib.
ij. coquantur: et fiat vt supra.

Iulep Simili mō iste iulep dñ fieri ex aq violaz distillata sic
fit iulep rosatū: qd etiā in vsu est: in fundo vasis iulep vio-
lati vel rosati aliqui inueniūt gūcchari induratos in fundo
vasis: qd vocant moderni candū violatū vel rosatum.

Iulep alchermes fm cundē in sua practica. ca. sermo
in aqua ciceruz et. R. alchermes et decoquant
in aqua decoctione sufficiēt: et recipe huius aque partē. i.
penidior partē. 5. decoquantur vsqz dum sufficiat: fm cun-
dem modum fiat iulep quod in vsu non est.

Iulep Alchermes vel chermes scriptū vt h cum littera. s. sunt
passule sine arillis: sed chermes scriptū cū. r. est grana cuz
qua tinguntur pāni: et apud Dia. vocatur coccus.

Syrupus de pomis. R. succi pomoz dulciū et ace-
rosoz añ. lib. v. coquantur succus vsqz ad
consumptionem medietatis ipsius et dimittat per dies. ij.
vsqz duz clarescat: deinde colet et cū lib. iij. gūcchari fiat
syrup⁹: et si q submergūt in succo seta tincta ex chermes. i.
granis cū gbus tingunt pāni ante succi depurationē vsqz
duz rubeat et recipiat virtutē tincture: et est excellentior.

Iulep Iste syrupus apud nos est multus in vsu: et maxime fm
istā descriptionē qua dñ syrupus de succo pomoz vel sy-
rupus de pomis simplex ad dñam alterius descriptionis
que vocatur de pomis cōpositus: de qua infra.

Syrupus Succus fm fido. in cap. de poru dictus est qz succo ex-
primatur vt ptisane. Pli. in cap. de generibus succoz et de
odore ait. interim que sunt cōia ex pomis oibus succis sa-
porū genera tres decem reperiunt dulcis: suavis: pinguis:
amarus: austerus: acer: acutus: acerbus: salus et.

Iulep Mesue inquit qz sunt aliqui qui submergunt setam tin-
ctam ex chermes in isto syrupo et est excellentior: sed raro
apud apothecarios fit per illum modum.

Syrupus de piris modus eius est sicut syrupi de
pomis: sed non est in vsu.

Iulep Aui. in 5. cañ. habet vnā aliam descriptionē que eadez
est: idēz in 4. cañ. in fen p. in cap. de cura morbilli. laudat
ipsum sub noie syrupi de altelea. nam altelea vt exponit
in suis synonymis sunt pira: et syrup⁹ de altelea. i. de piris:
vt exponit etiā Joā. arculanus super illo passu.

Pirus vocata videt qz in ignis spēm formata. nam bōe
genus pomi ab amplo incipit et in angustū finit sicut ignis.
pirus aut arbor: fructus eius pira sunt.

Syrupus de citonys valet sicut syrupus de piris et
est idē modus vtriusqz: hoc est pro qlibz
lib. i. succi citonoz purificati adde lib. i. 5. gūcchari. et fiat
fm artem et vocet syrupus de succo citonoz.

Iulep Citonū vō est fruct⁹ satis notus. Mesue bz h syrupū de
citonys q apud qsdā est mīua citonioz simplex: tñ idem
itez ponit descriptionē mīue citonioz: qd pōt fieri cū spē-
bus et sine spēb⁹. Aui. in 5. in dñtione de syrupis bz syrupū
de citonys: et dñt qd ē mīua: qdā sapiētes dixerūt qz si ne-
tas fuerit in operādo loco syrupi de succo citonioz potest
dari mīua citonioz sine spēb⁹: tñ differunt inter se.

Syrupus de succo acetose. R. succi acetose purifi-
cati lib. ij. gūc. lib. ij. fiat syrup⁹ fm artē.

Iulep Iste syrupus est multū in vsu. acetosa vō est herba satis
nota: cuius ortus est in pratis: folia ipsius dum sunt viri-
dia māducant. apud Dia. et Sera. vocat lapaciū: sicut pz
si legat vtriusqz cap. de lapacio cum acetosis apud Aui.
Huielmus placētinus ingt. ribes. i. acetosa vel acetosella.
hic textus Huiel. est falsus. nā ribes non est acetosa: sicut
patet per Sera. ac Aui. qui de vtraqz cap. faciunt. veruz
ad necessitatē vnū pro alio pōt ponit: tñ idem nō sunt.

Syrupus de succo cucurbit. Recipe cucurbitam
magnam et inuoluatur pasta et decoquat
in furno: et recipe expressionis eius lib. v. gūcchari albi lib.
ij. misce: et fiat syrupus.

Iulep Iste syrupus nō est valde in vsu. Cucurbita vō cōiter sa-
tis est nota: repit alia cucurbita dicta syluestris apud her-
baticos. et hec apud Dia. vocat ampellos leuce. i. brionia.

Syrupus de granatis acetosis valet 3 febres cho-
lericas. R. succi granatoz acetoso: pu-
rificatoz lib. v. gūccha. albi lib. ij. fiat syrupus fm artem.

Iulep Iste syrupus fm plurimum est ille qui nobis est in vsu:
tamen quia idem describit vnam aliam de granatis dul-
cibus ambas describam.

Iulep Granatū malū. i. pomū granatū. Serap. cap. de granatis
ex anthe Bal. ingt. qz sunt ex eis acetosa et dulcia: et virtus
cuiusqz eoz est fm suū sapore: et sapor tot⁹ granati et gra-
noz ipsi⁹ est plus stipticus qz sapor succi ei⁹ et pluris desic-
cationis. reperit aliud granatum: cuius sapor est muḡus. i.
cuius sapor est mixtus ex dulcedine et acetositate.

Syrupus de granatis dulcibus. R. succi granato-
rū dulciū purificatoz lib. v. gūccha. lib.
ij. et fiat vt supra. sed sunt qui emergūt in succo setam tin-
ctam ex chermes. i. grana cum aqua tinguntur pāni: et est
excellentior inter has duas descriptiones syrupi de grana-
tis: sed fm plures prima est nobilior.

Pirus Petrus de crescētys ingt. mala punica sunt mala grana-
ta: q nota sunt: ex qbus qdā sunt dulcia: qdā acra siue ace-
tosa: qdā mediocris saporis iter dulce et acrū cōposita.

Syrupus de corticib⁹ citri. R. corticū pomoz citri
recētū lib. i. decoque cū lib. v. aque fon-
tiū vsqz ad cōsumptionē duaz partiū: et cū lib. i. gūcchari
fiat syrupus et condia. i. aromaticez cū g. iij. musci: et sunt
qui in iulep pyciunt ex corticibus citroz partes cōueniē-
tes: et pzie quādo vicinā cōploni: cocture eius est dele-
ctabilis: et qñ submergit in aqua decoctionis citri seta tin-
cta ex chermes. i. granis tinctoz tunc est excellentior.

Iulep Iste syrupus apud nos est in vsu: citruz vō apud arabes
vocat hateogi. Serapio in cap. de citro ait. ex anthe Bal.
fructus huius arboris noiat in greco pomū aque. Idēz
in septimo ingt. mille medica. i. citrus huius fructus non-
dum pomū medicū: sed citrum ab oibus nominatum.

Syrupus

Syrupus de acetositate citri. ℞. succi acetositaris citri lib. xij. decoque in vase vitreato super prunas cum facilitate usque ad consumam tertiam partem ipsam. Deinde coles et dimittatur donec clarificetur. Et accipe ex eo quod est clare lib. viij. et funde super ipsam ex iulep clare et depurato lib. v. et coque donec inspissetur. si autem estas fuerit dimittat in sole donec eius acetositas consumatur.

℞. Iste syrupus de acetositate citri est multus in usu. et debet fieri cum magna diligentia: apud nos generaliter faciunt ipsum in hyemali tempore apud festum natiuitatis domini nostri Iesu Christi: quod illo tempore citri deserunt ex ianua ad nos: tunc faciunt syrupum.

Syrupus de agresta. modus operationis eius est sicut syrupi de acetositate citri: et quidam condunt cum gariofillis.

℞. Iste syrupus est in usu. Auicenna in 5° canonum habet unam aliam descriptionem: et est fere eadem. Etiam Franciscus de pedemontium in capitulo de cura male complexionis stomachi cum materia simplicis et compositae habet unam aliam descriptionem que eadem est cum illa. d. Auicenna.

℞. Desue dicit quod modus operationis eius est sicut syrupi de acetositate citri. et sic est quod accipitur lib. xij. succi vine acerbe et decoquantur lento igne vel ponantur ad solem usque ad consumptionem tertie partis: deinde coletur et dimittatur donec clarescat: tunc accipe ex eo. s. succo quando erit clarus lib. viij. cuccha. clarificati sicut iulep lib. v. et coquantur simul usque ad perfectam cocturam et reseruentur.

℞. Que plura sunt genera: sed hic intelliguntur ille que in colore sunt citrine et ruffe. et dicuntur sapientes quod predictae vine debent esse ex illis ex quibus fit agresta. Alibuchasim in tractatu 2° docet modum extrahendi succum vine acerbe. Petrus de crescentis inquit agrestium sit duplex ligdum et siccu: agrestium ligdum sit hoc modo: cum vine sunt acerbe usque ad debitum vel quasi peruenierint ad augmentum colliguntur et pistantur: et in mastellum vel tinam vel aliud vas ponunt ad solem: et in eis aliquid de sale ponat. postquam duos dies vel tres ad solem steterint accipitur succus et repositus versus reseruetur: et quidam sal non ponunt: sed cum eo melius reseruetur et c. ibi etiam docet facere agrestium siccu.

Syrupus de granis myrti. Recipe succi granorum myrti purificati lib. viij. cuccha. albi lib. v. fiat syrupus secundum artem.

℞. Iste syrupus apud nos est in usu. myrtus est arbor: semine vero ipsius dicitur myrtillus. species eius due sunt. scilicet alba et nigra: idem posses dicere domestica et agrestis. domestica vero est myrtus que semen nigrum habet. agrestis est cubebe: quod alio nomine myrtus alba appellatur: et ambe sunt note.

Syrupus de albelac. ℞. albelac et nuclee et cocterant et coquantur usque ad consumptionem duarum partium: et fiat syrupus cum cuccharo secundum artem.

℞. Iste syrupus apud nos non est in usu. Joannes Serapion in suo antidotario habet unam aliam descriptionem albelac vel belac secundum opinionem plurimum doctorum sunt dactyli imaturi. alij dicunt quod sunt anacardi: quod ignoro. Mattheus Syluarius inquit albelac est species dactylo: et sunt dactyli imaturi. i. acetosi. Nicolaus florentinus in libro 4°. in capitulo de squinaria dicit albelac. i. aldelac. i. dactyli imaturi: et hec communis est opinio.

Syrupus de papauere. ℞. papaueris albi et nigri et proprie capitum eorum an. 3. ℞. et decoquantur in lib. iij. aque pluvialis usque dum redeat ad lib. i. et cum cucchari albi: et penidiorum an. 3. iij. et fiat syrupus.

℞. Iste syrupus secundum intentionem doctorum non est ille quo vitimur: sed ille quo vitimur est syrupus de papauere compositus: cuius descriptionem idem describit de quo infra. Nicolaus habet unam descriptionem: sed non est in usu. Auicenna habet

duas in quinto canonum. sed non concordant cum ista nec in usu sunt. Adior quod illud lumen vel verius tenebra apotheca: rior posuerit descriptionem syrupi de papauere ex auctoritate Desue: sed non concordat descriptio sua cum illa omni Desue. Rasis in libro divisionum. in capitulo de medicinis tussis asma: tis et saniei habet unam aliam descriptionem: sed non est eadem.

℞. Papauer quando simpliciter reperitur de semine papaueris albi intelligitur. Adacer inquit. Dicunt vim gelidam sic tamque papaueris esse. Tres illi tribuunt species. flos unius albus. Alterius roseus rubens palensque minoris. Flos est. hanc vulgo dicunt agreste papauer. Nobilior cunctis est semen que gerit album. et florem. hoc est notum.

Syrupus binarius: et eius interpretatio est syrupus de biantys. ℞. succi endiuie: succi apij an. lib. ij. succi lupuli: succi boraginis: aut buglosse an. lib. i. bulliat ebullitione una et dispumentur et depurentur. ℞. eorum depurato lib. iij. cucchari tabarset. i. albi lib. ij. et coque cum facilitate donec fiat syrupus: et quicquid ad omnem partem succi depurati ponit aceti boni albi et clari ps. 5. et quicquid bulliant in succis foliorum rosarum. 3. y. ligustice. 3. 5. spice. i. nardi. 3. y. anisi feniculi: seminis apij an. 3. ij. et est mirabilis.

℞. Iste syrupus est in usu. sub nomine syrupi de biantys: non autem dicitur syrupus de biantys: quod in ipso blactebiantie igitur dicitur: sed potest dici de biantys a loco quodam notato biantium in finio macedonie: ut dicit Genti. super 5° canonum. A. Dia. aut in capitulo de purpurea marina. i. blactebiantia aut. quod biantium est quodam locus in quo p^{ro} inuenta fuit blactebiantia. et id biantia a quodam loco potest appellari. Papias et dicit. biantium est verbum thracie a pausania rege spartanorum condita: postea a Constantino principe in maius aucta Constantinopolis nuncupata: est totius caput orientis. Joannes tortelius inquit. biantium prima cum y. greco sequente. 3. consonante. penultima cum. t. ex illi. et i. latino scribitur: verbum est thracie maritima a pausania spartanorum rege prius condita: ut testatur Justinus libro suo epitomatis nono. nunc vero Constantinopolis a Constantino imperatore qui eam adauxit et exornavit vocat. Idem etiam notat supplementum chronicarum libro quarto. etiam alio vocabulo potest dici quod biantium est genus denarium vel ducati. unde Huarinus veronensis ait. biantium vel biantie olim dicta est Constantinopolis inde biantius biantia biantium: vel biantius biantia biantie: id est Constantinopolitanus: hinc etiam adhuc moneta istius civitatis dicitur hic biantius vel hic biantius. et sic Desue vult quod per biantium intelligamus denarium. et hoc quia iste syrupus apud medicos est carissimus: et etiam apud infirmos propter utilitatem que reperitur in ipso sicut biantium: vel denary sunt carissimi apud homines. et iste syrupus potest fieri cum aceto et sine: sed sine aceto est magis in usu.

℞. Si autem syrupum de biantys cum aceto facere volueris addat pro quolibet lib. syrupi de biantys sine aceto lib. 5. aceti boni: et ite coque quod tunc appellatur syrupus de biantys cum aceto: sed quando doctor ordinat syrupum de biantys simpliciter de illo qui fit sine aceto intelligitur: et illos succos qui in ipso ingrediuntur: oportet conservare per totum annum ad necessitatem troiscorum de eupatorio ac aliorum.

Syrupus acetosus. ℞. cuccha. boni albi lib. v. et funde super illud in vase lapideo aque fontium dulcis et clare lib. iij. et decoquatur semper abiciendo spumam eius: et sit ignis in quo coquitur prunarum aut tenuis flamma sine fumo et decoque hoc modo donec clarificetur et diminuta sit aqua sicut medietas eius: deinde funde super ipsum aceti vini albi clari lib. ij. in leni et forti lib. iij. et in mediocri lib. ij. et da ei post illud perfectionem et cocturam.

℞. Iste syrupus est multus in usu. Desue dicit. sermo in syrupo acetoso dicitur: quod iam magnificata est iter verificatores

Lam. ma. e 3

Sectio quarta

virtus syrupi acetosi: et excellētia eius. in cōitate et posse ipsius in mās calidas et frigidas: et subtiles et grossas: et viscosas siue adherētes et. Iste est syrupus acetosus simplex. Galenus in libro secretorum habet vna descriptionē syrupi acetosi quo cōseruat sanitas corporis: sed non sunt idē Aulic. in 5° habet multas descriptiones: sed non sunt in vsu.

Syrupus acetum. i. oxos: oxī vō grece est acutū. Sera. cap. de acetō ex auctē Dia. dicit qd in frigidat et sstipicat: et est bonum stomacho et puocat appetitū. Petrus de cresētus docet qualr sit acetū et de virtute eius. Liber qui dī Albuchasis in tractatu 2°. in cap. de pparatione medicinarū que fit ex plātis ingt. modus distillandi aquā ex squilla que occidit mures: et que ponit in medicinis: ex q̄ fit syrupus acetosus: hic intelligit qd ex aq̄ distillata ex squilla dī fieri syrupus acetosus: sed ista nō est intentio Med. ipse dicit. acetū vini albi clari: et nō dicit aquā factā ex squillis: vt vult Albuchasis. Gal. in suis secretis dicit. saturēlī: id est acetū acetosus: et B est in cap. de stricture anhelitus et doloris stomachi.

Syrupus acetosus cum radicibus. R. aque fontū clare lib. x. et pyce sup ipsas radices feniculi: apy. endiuie añ. 3. iij. anisi: seīs feniculi: apy añ. 3. viij. seīs endiuie. 3. 5. coquat cū facilitate vsqz dum veniat ad lib. v. tunc prouce sup ipsas cucchari boni lib. iij. et clarificet sicut prius: deinde funde sup ipsas acetū boni quātitatē sufficiētē iuxta modū supioris doctrine: et da vbi opz.

Iste syrupus est in vsu: sed non vtimur sub noīe syrupi acetosi cū radicib⁹ generalr faciunt et facere debēt apothecary sub noīe syrupi acetosi cōpositi: vel sub noīe syrupi de duab⁹ radicibus: tñ Medue habet tres radices: qd non est cōsonum: sed error hic est qd radices cōes sunt ad numerum quinqz videlicet feniculi: apy: petrosilly: brusci: et sparagi: de quaz ex istis qnqz nisi due ingrediunt in isto syrupo: et ppter id noīatur syrupus de duabus radicibus: endiuia vō non ponitur in numero istarum quinqz.

Syrupus de cānis. R. succi granorū dulciū lib. iij. aque malorū de senī: et aque cannaꝝ cucchari: aut penidiorū añ. lib. i. 5. et fiat syrupus.

Iste syrupus nō est in vsu. Medue habet syrupū de canis. i. de canna de qua fit cucchar. quidaz mel canne vocant. bec in Sicilia partibus reperit. Sicilia insula est ppe sardinia. ab oriente cingitur mari adriatico. a meridie africo et ab occidente. forma cānaꝝ cucchari est sicut forma cānaꝝ mellice foris et intus: sed canna mellis dulcem gustum reddit. cāna vō mellice habet cōtrarium.

Malum seni siue morozum de seni sunt moroni grossi de quo fit diamoron.

Syrupus de portulaca. R. succi endiuie cocti et depurati lib. iij. seīs portulace. 3. xij. terātur semina et fundat sup ea succus et dimittat in vase lapideo per diē et noctē: et coquat cū facilitate vsqz ad mediū: et addas cucchari lib. ij. fiat syrupus: et qnqz addit acetū lib. i. aut succi malorū granatorū acetosorū lib. i. 5. et fiat syrupus.

Iste syrupus nō est valde in vsu: et pōt fieri p duos modos. v3. si accipiatur succus endiuie coctus et depuratus et addas cuccharū: tunc est syrupus de succo endiuie. si autē addas alia: tunc est syrupus de portulaca.

Portulaca fm circa instans habet maiorem efficaciam viridis q̄ sicca. Sera. cap. de portulaca nominatur herba stulta et parpitella. Dec apud Dias. vocatur andragne. Macer ait. Andragne grece que portulaca latine dicitur. Dec vulgi pes pulli more vocatur.

Syrupus de viol. R. violaz. 3. ij. seminū citoniorū seminū malue añ. 3. viij. iūube sebesten añ. numero. xx. et coque cuz lib. vi. aque cucurbite vsqz ad tercia partem: et cum lib. i. 5. cucchari fiat syrupus.

Iste syrupus est in vsu: sub noīe syrupi de violis cōpositi: sed qm̄ doctor simpliciter ponit. R. syrupi de violis: intelligit de illo qui fit ex infusione violaz: cui⁹ descriptio nē vide supra. idē Medue in sua practica i cap. sermo in aq̄ cicerū. h3 duas descriptiones: sed ista est nobilior illis.

Viola fm Medue est medicina tēperata cōueniēs: et fit per eam male q̄liratis pmutatio et nāe solutio. melior est quecunqz est ex p̄mis: quā nō inuenit calor resoluens virtutē: aut plūia dissipans. Zfidorus ingt. viola ppter vim odoris nomē accepit: cui⁹ gĩa sunt tria. et sunt dec purpurea leuce. i. alba. cheiri. i. viola citrina dē saracenica: et oēs sunt notē: fm circa instans oī anno viola dī renouari.

Malua. i. semen qd satis est notū. Pli. ait. malue satīue et syluestris duo sunt genera: amplitudine foliorū discernuntur: maiore greci malopen vocant in satīuis: alteram a molliendo ventres malachen vocant: et syluestribus cuius grande foliū et radices albe: altea vocat ab excellētia effectus. Sera. cap. de malua dicit. cubece. i. malua. Aulic. in 2° de cubece cap. facit et ingt. qd est spēs malue: et dicunt qd cubece est syluestris: et maluchia est domestica: et cubece quidem est spēs quedam que dicit maluchia arbores: et ipsa est altea et est olus iudaicum: et non est longum quin sit species eius: et est melior que sit in ipsa et.

Syrupus de iūubis. R. iūubaz lib. x. violaz: seīs malue añ. 3. v. capillorū veneris. 3. i. seminū citoniorū: papaueris. i. semē papaueris albi: melonis: la: cruce: dragagati añ. 3. iij. ligritie: ordei mūdī añ. 3. viij. de coque in lib. iij. aq̄ fontū et cū lib. ij. cucchari fiat syrupus.

Iste syrupus est in vsu: et maxime fm istam descriptionem. Idem in sua practica in cap. de asmate habet vnam aliam descriptionem ex auctoritate Damec et est fere eadem: ramen ista est nobilior illa.

Iūube apud Aul. in 6° can. meliores sunt maiores eaz. Dias. noīat q̄cifa: sed de forma ipsi⁹ nō loquitur. Auençoar i cap. de fractura ossis cā doloris dī. iūube q arabice dīr aupini h3 fructus sic cornu qd apud oēs satis est notum.

Capillus veneris fm Medue dicitur apud quosdaz capillus fontū: et dī capillus hoīs nemozalis: capillus veneris vō est debilis in aqua: et virtus eius cito tollit.

Syrupus de papauere. R. papaueris albi et nigri añ. 3. i. capillorū veneris. 3. xv. ligritie. 3. v. iūube numero. xxx. seminis lactuce. 3. xl. seminis malue: seminis citoniorū añ. 3. vi. coquant in lib. iij. aque vsqz ad duas: et cū cuccharo et penidiorū añ. 3. viij. fiat syrupus.

Iste syrupus est ille qui nobis fm plurimum vsu venit. supraposita fuit alia descriptio ex auctoritate eiusdē: sed nō est ita in vsu. idē in cap. de tussī habet tres descriptiones: sed sunt in vsu: nec eadem.

Papauer sicut inuenitur in septimo simpliciū apud Gal. sunt multe spēs. nā ingt. micon. i. papauer. s. album. micon carathides. i. papauer cornutū noīatū. quidem sic a fructu breuē cōnexionem habēte: sicut fennegrecū: vt assimiletur cornu bouino vocat. et est aliud qd dī micon irathia. i. papauer herculeum. vocat aut et spumofum: qm̄ totū album est: et spumofum parū. fm circa instans semen papaueris albi et nigri seruatur per decem annos.

Sermo in aqua mellis. R. mellis boni et mūdī: et p̄rie cuius est color: sicut color palee: et qd est inter tenue et spissum: et quod est boni odoris: et qd est modice acuitatis: et quod nō est antiquus: et sit eius lib. i. et pone ipsum in vase lapideo aut vitreato: et funde super ipsum aque fontis dulcis: et clare lib. viij. et coque ipsū cū facilitate: et auferatur spuma eius: et non dimittatur super ipsū multiplicari: imo q̄cito apparet auferat. deinde coletur colatorio denso de pāno et ytere fm qd ipse docet. Et sunt ex boibus

ex herbis qui aromaticant illā cum speciebus alefangineis: sicut cingibere: croco: cinamomo: mace: et silib: et sunt qui aromaticant cum gallia muscata: ligno aloē: et similibus.

Mesue inquit: quod posuerunt antiqui diuersitate in aqua mellis: qui locuti sunt de ipsa: et scripserunt ei inuamenta plurima que sunt in ea: quia sitim sedat et multa alia: ut vbi: hec apud nos est in usu: quidam existimant quod sit mellis: quod ignoro: quia idem aliud capitulum facit de mellis: de quo infra etiam idromel apud grecos est aqua mellita. Rasis in 9° Almanforis. in cap. de collica. habet modum faciendi idromel. et est quasi idem Auicē. in 5° can. habet duas descriptiones syrupi de fauis mellis: et id est cum idromelle secundum descriptionem Joā. Serap. et sic si legis vtriusque descriptiones videbis quod syrupus de fauis mellis apud Auicē. cum idromelle apud Joā. Serap. sunt idem.

Mel secundum Dioscoridē. est ros celestis quem apes colligunt. Iſido. in cap. de escis dicit. mel grece appellatur est quod ab apibus nomen habere probatur. nam apes grece mel esse dicitur. Mel secundum intentionē Mesue. melior est quod colore palee habet: et quod est inter tenue et spissum: et quod est boni odoris. secundum autē Serapionē: bonum est cuius color tendit ad rubedinē: neque est nimis liquidum: et qui in miseris in eum digitum adberet digito et venit cum eo: et melius quidem mel est mel veris: deinde mel estatis: mel vero hyemale est malum. Auicē. laudat illud quod est vere dulcedinis: boni odoris declinat ad acriedine: et ad rubedinē: et quod est ut palea in colore: quod non est subtile: viscosum: quod non abscondit: et melius est vernale: deinde est iuu: hyemale autem est malum. idē ait Serap.

Secaniabin purum. et mellis boni lib. ij. aceti boni lib. i. aque fontium clare et dulcis lib. iij. et quandoque exigit dispositio ut addatur ad quantitatem acetis: sicut te scire fecimus in cap. de syrupo acetoso: et operatio est ut accipiat mel et aqua. et abiciatur spuma eius: deinde fundatur super illud acetum et decoquatur: et non dimittatur eleuari: et excrecere super ipsum spuma eius: imo auferatur omni hora et clarescat: et cum coctum fuerit reconde.

Iste secaniabin vel squingibin est in usu: sed non vtimur sub nomine oxymellis simplicis. Simō Ja. dixit. squingibin arabice est syrupus acetosus siue mellinus: quod est oxymel: et sic sapientes hodierni faciunt oxymel simplex: sed ista descriptio de secaniabin puro: et sic debet fieri. vide Nicolaū in suo antidotario. nam habet scriptum oxymel simplex: quod idē est.

Secaniabin de radicibus. et corticibus radicis apy: feniculi an. 3. y. seīs anisi: feniculi: apy an. 3. i. mundent cortices: et conterant: et pyciant super eas in vase lapideo aceti boni antiqui et albi lib. x. aque lib. xy. et dimittat per diē ac noctē: deinde coquant donec est tertia summa: postea colet et prouciatur super ipsum mellis quod sit medietas eius: coquant cum facilitate sicut superius diximus.

Secaniabin sicut dictum fuit est oxymel: et propter secaniabin de radicibus est oxymel: et est quo moderni pro oxymelle composito vtiunt. oxymel vero est Iſido: appellatur: quod aceti et mellis permixta perficiatur materia vbi et dulcedine retinet et acore. idē in cap. de pleuresi habet vna alia descriptio: neque ex auctoritate Gal. et ibi habet mellis et quechari sulemeni. i. illius regionis: sed non sunt idem nec vtimur illa.

Syrupus de mentha ex inuentione nostra: et est excellentior priore. et succi citoniorum mucosum: et est sapor compositus ex dulci et acetoso. succi citoniorum dul. succi granatorum acetosorum: et dulcium: et mucosum an. lib. i. 5. pyciat super eos menthe sicce lib. i. 5. foliorum rosarum 3. y. et dimittant per diē et noctē: deinde coquant cum facilitate usque ad medietatem: et cum mellis vel quechari lib. ij. fiat syrupus et aromaticetur cum gallia. s. gallia muscata.

Iste syrupus est ille qui est in usu. idem habet vna alia de

scriptionem: sed ista est excellentior priore. Auicē. in 5° can. habet vnam descriptionem: sed non vtimur illa.

Mentha apud Dioscoridē. vocatur ediosmum: menthe autem genera sunt quatuor. s. mentha domestica quod proprie hortulana dicitur vel cois: vel odorifera. et est alia syluatica que menthastrum siue calametum flumiale dicitur. et est alia dca balsamita: siue mentha aqatica. et hec iuxta aquas repit. et est alia cuius folia sunt nigriora alijs. et hec dicitur mentha romana vel saracenica: et est alia dca mentha non odorifera: et hec est calametum. et omnia ista quatuor genera debent poni in vnguento marciaton: de quo infra.

Syrupus de absinthio. et absinthii romani lib. 5. foliorum rosarum 3. y. spice 3. y. vini albi boni antiqui et odoriferi: succi citoniorum an. lib. ij. 5. et dimittantur per diem et noctem in vase lapideo: deinde coquantur cum facilitate usque ad medietatem: et cum mellis lib. ij. fiat syrupus expertus et nobilis.

Iste syrupus est ille quo vtimur: idē describit vna alia descriptio: sed ista est nobilior. Absinthium secundum eundem Mesue est multiplex: sed illud quod intendimus nunc est absinthium romanum. Iſidorus ait. absinthium grecum nomen: cuius probabilius est quod in ponti regione nascitur. vbi absinthium ponticum nominatur. Dioscoridē. absinthium est omnibus notum cuius probabilius est ponticum et cappadocium nascens in monte. unde nomen accepit. Dalyabas in practica vocatur ipsius bulengi.

Syrupus de fumoterre maior. et mirab. citrinorum chebulorum an. 3. xy. boraginis vel buglosse: violarum absinthii cuscute. i. podagre lini an. 3. i. liquiritie rosarum an. 3. 5. epithimi: polipodii an. 3. y. prunorum numero. c. passularum enucleatarum lib. 5. tamarindorum: cassie fistule an. 3. y. hec omnia bulliant in aque lib. x. usque dum deueniant ad lib. ij. et cum succi fumiterre cocti et depurati et quechari an. lib. ij. fiat syrupus.

Iste syrupus de fumoterre maior est ille qui est in usu: et habet maiorem efficaciam quam minor. Fumusterre secundum eundem ponitur inter medicinas benedictas: sed de forma herbe ipsius non loquitur: et hoc est: quod credo quod sit nota omnibus. Circa istas dicit. fumusterre dicitur quod si fumus a terra in multa quantitate emittitur. dicitur autem fumusterre: quod generatur a quodam grossa fumositatem a terra resoluta: et quanto viridior est tanto melior: et in sicco nulla est efficacia. Auicē. in 2° can. inquit. fumusterre melior est ille qui est viridis recens acutus amarus. Mesue dicit. boraginis vel buglosse: quod si dicat: pone vnum pro alio ex istis duobus: quod in virtute et specie fere conueniunt. ambe confortant cor sicut est notum.

Syrupus de ligritia. et ligritie 3. y. capilloz veneris 3. i. byssopi sicce 3. 5. puce super illud aqua lib. iij. et dimittant diē et noctē: deinde coquant usque ad medietatem. deinde puce super illud mellis et quechari: quod si dicat: per an. 3. vij. aqua rosate 3. vi. fiat syrupus et administretur.

Iste syrupus apud nos est multum in usu.

Liquiritia vero apud Dioscoridē. vocatur gliquiritia. gliquiritia vero reperitur in multis libris de greco translatis: quod est dicitur dulcis radix. nam glicon dulcis. riga radix. Iſido. inquit. gliquiria grece ex eo dicitur quod dulcem radicem habeat eadem ad ipsos: quod sitientibus sitim sedat: hec est satis nota. Gal. in 7° simplicium ait. gbus. i. liquiritia id quod est vtile de hac planta est succus radicis eius. Mesue habet in isto syrupo aque rosate quod sapientes volunt intelligi aqua rosata distillata per alembicum. quodammodo dixerunt quod intelligit de aqua que fit ex infusione rosarum: sed non est credendum.

Syrupus de byssopo. et byssopi sicce: radicis apy: petroselly: feniculi: ligritie an. 3. c. ordeum mudi 3. 5. seminis malue: dragari: seīs citoniorum an. 3. y. capilloz veneris 3. vi. iunbap: sebesten an. numero. xxx. passularum enucleatarum 3. xy. ficum siccatum: et dactyloz pin-

Lum. ma. e 4

Sectio quarta

gulum añ. numero. x. albaꝝ penidiarum lib. y. z fiat.

Ciste syrupus est in vlt: maxime fm istam descriptionem. Idem Defue in capitulis de iussi habet quatuor vel quinqz descriptiones syru de hyssopo: quaru nulla cum ista concordat: nec etiam inter se.

C Dyslopus sicca ad differētiā byssopi humide dicitur: que est sordes aggregata sup lanā. Iſidorus. Dyslopus herba purgandis pulmonibus apta. vnde ⁊ in veteri testamen- to per byssopi fasciculos aspergebant agni sanguine: quos mūdare volebant. de ipso vide supra in diabyssopo.

Syrupus de prassio. ℞. prassij. ʒ. ij. byssopij. capillorū veneris añ. ʒ. vi. ligritie. calamētij. anisidradicūz apij. feniculi añ. ʒ. v. seīs malue. fenugrecij. iros añ. ʒ. iij. semz. linc. seminis citoniorz añ. ʒ. ij. passularum enucleatarz. ʒ. ij. ficis siccas pinguis numero. xv. penidiorum lib. ij. mellis boni dispensati lib. ij. ʒ. fiat.

Ciste Syrupus est in vsu: & maxime fm istā descriptionē.
Idē in cap. de asmate h3 duas descriptiones ex auctoritate
Pamec. sed cū ista nō cōcordant: nec in vsu sunt.

C Prasiū. i. marubiū albū. **Pli. ait.** greci perifon vocāt aly
linostrofon: nōnulli philopede: aut philogares. Circa istās
ait. marubiū herba est q̄ alio noīe prasiū. **Di.** folia ei⁹ medi
cine cōpetunt: herba collecta: z in ymbroso loco suspēsa p
annū seruari pōt. Est alio prasiū qd vocat prasiū viride:
z hoc fm intētiōē Nicolai est flos eris. prasion apud gre
cos ē porrū. prasiū vō ē marub. albū. z ē herba satis nota.

Syrupus de calamēto cōfert spleneticis. ℞. cala-
mēti domēstici ꝛ syl. añ. ʒ. ij. cbeifim. i. le-
uistici daucis quinq̃añi añ. ʒ. v. paifularuz enuclearaz lib. ʒ.
ꝛ mellis lib. ij. ꝛ fiat syrupus.

Este Syrupus est ille qui cōiter est in vsu. idē habet vnā
aliā descriptionē: sed hec est nobilior illa. Gal. in lib. secre-
torum habet vnā aliā: sed nō est eadē: nec est in vsu.

Calamētū domesticū fz modernos est vsuale. Circa in-
stans calamētū ingt.berba est q̄ alio noie nepita diciť.

Calametū mōtanū meli⁹ est: qz est magis siccū. cū flores
pducit o3 colligi. Dias. ait calamites quā pulegiū agreste
multi dicūt: 7 ipa mōtuosa est 7c. calametū vō agreste fm
intētiōe Nicolai est nepeira siue herba dicra a vulgo ga-
taria siue neuida. nā sine dubio nepira est calamenti spēs.
vñ Macer. Verba quā neptam vulgari sepe vocamus.
Panc medici greco calamenti nomine dicunt.

Syrupus de eupatorio. ℞. radicū apy: feniculi: en:
diuie añ. 3. y. ligritie: squanti: cuscute: ab:
sinthy: rosaz añ. 3. xvi. capilloz ynerj: de deguar: suchaba
floz buglosse aut radicū ci: anisi: feniculi: eupatory añ. 3.
v. raud. i. reubarbari: mastice añ. 3. ij. spice assari. i. assare
baccare: folij añ. 3. y. coque in aqua lib. vj. vsqz ad tertiā:
z cum lib. iij. suchari fiat syrupus addido succi apy: en:
diuie: quantitatem sufficientem: z vsui reserva.

Este syrupus apud nos est multus in vsu: & magnificata est virtus eius: vt docet experientia: sed nō solus in oppilationibus epas: vt in alijs ppietariabus: sed sunt q faciūt: r q̄ credunt aliqua facere nīl facitibus: & hoc est propter simplicita que in ipso ingrediunt: vt ostendat.

Bedeguar situe bedeguard idem sunt: est quā Diasco.
Acanthis leuce vocat: sed apud Serap. est spina alba: de
qua ipse Serap. scribit in lra. b. bedeguar. et in lra. s. scribit
spina alba: que idē est. Silr. facit Auic. in 2° can. sed opinio
ignorantiū apothecarioꝝ multoꝝ est q̃ bedeguard sit q̃
dā res filis spōgie que nascit sub qdā plāta q̃ apud Dias.
vocat cinof batus. i. rubus canis: et in ea aliq̃ repeririū
vermes: et sic meo tpe vidi multos eam ponere in isto sy-
rupō loco bedeguard: s; decipiūnt. nā vide Nicolai flo-
rentinū in libro 7° in cap. de cancro qui dicit. dicunt qdaz

experimentatores q̄ fiat puluis ex ericon qui ozif sup ru-
bū canis qui a gbusdā: sed nō recte ponit pro bedeguard.
Moderni generalr in puluere qui fit cōtra botium gulle
habet bedeguard: sed littera non est bona: q̄ p̄dictus pul-
uis reperit apud Rainaldū de villa noua in cap. de botio-
gule. ⁊ ibi dicit. Itē. spine rosar. ⁊ credo q̄ sit illa spongia
que falso bedeguard dicit. Ille qui de nouo scripsit lumē
apothecarioz dicit q̄ bedeguard est radix cardonis be-
nedicti macsculi: qd nō est credendū: sed vt veritati aptior
sit via: hic volo scribere formā veri bedeguard. ⁊ qd debz
administrari in isto syrupo fm Seraph. ex aucte Diosc. qui
dicit bedeguard. i. spina alba. Dia. noiat acantis leuce: ⁊ in
greco est spina alba: ⁊ est planta que nascitur in mōtibz
gagial: ⁊ habet folia similia cameleunte albe: nisi q̄ sunt
strictiora ⁊ albiora: ⁊ super ea est sile boze: ⁊ sunt spinosa:
⁊ habet stipitē longū duobus brachijs in grossitudine di-
gitū pollicis vel plus. color eius est vergens ad albedinez:
⁊ super sūmitates ei⁹ sunt capitella spinosa similia ericio
marino: nisi q̄ sunt minora: ⁊ oblonga: ⁊ flos eius est colo-
ris purpurei: ⁊ semē eius est simile grano carantam: sz apud
Dia. est sile grano gincō qd idē est: nisi q̄ est rotūdine eo:
⁊ id quod administrat ex ipsius planta est radix. vide er-
go si bedeguard est illa spongia: vt volunt ignozantes.

Suchaba est etiā species cardoni ⁊ est p̄p̄nqua bede-
guard. ⁊ est quā Dialco. vocat acanthis arabicam. i. spinā
arabicā ⁊ est filis supradicte id est filis bedeguar. nascit̃
spinosa ⁊ alba. Matthe⁹ syriaticus vult q̃ suchaba sit ca-
meleunta alba: qđ nō credo. nā Dial. ⁊ Serap. de vtraq̃
faciunt distincta capta. ⁊ f̃m Lbiophor. de bone. suchaba
est bedeguar: qđ nō est: ⁊ f̃m lumen est radix cardonis be-
nedicti femine: qđ nō reperio apud auctores: sed sit quō-
cumq̃ suchaba apud Dial. est acārbis arabica. ⁊ f̃3 Sera-
est spina arabica. ⁊ f̃m Rasim est megalles. ⁊ idē Serap.
ex aucte Baleni ait. Dec herba est filis plate bedeguard:
nisi q̃ virtus eius desiccet ⁊ opticit plus cor: fruct⁹: ⁊ ra-
dix eius est fortior. f̃m Pauluz suchaba est herba dulcis
que extendit̃ super terrā: ⁊ facit capita grossa prope radī-
cē: ⁊ exeunt ex illis capitibus flores sanguinei: ⁊ sic est f̃m
vitatē q̃ suchaba ē herba spinosa alba expādēs se sup ter-
rā: cui⁹ flos est in colore sanguinis: ⁊ hec est p̃pe suchaba q̃
admirat̃ in ipso syrupo: radix ei⁹ vsui medicine cōp̃erit̃.

¶ Postq̃ dixi de bedeguar ac suchaba que sunt spēs car-
donis. etiā mea intētio est declare quasdā alias spēs q̃ po-
nunt in numero cardonū. nam p̃ est cameleunta alba ⁊ nī
gra. sed de alba Serap̃. dicit q̃ sunt boies qui noiant eam
acatiā. ⁊ de nigra dicit q̃ noiant eam boies cameleuntam
ppter varietatē florum eius: ga ex eis reperiunt virides
multū: ⁊ alig ad albedinē declinātes: ⁊ alig ad celestē colo-
rem: ⁊ qdā ad rubedinē sanguinis f̃m diuersitatē locorū
in qb⁹ nascunt. Et est alius cardus qui alio noīe scolimas
vocatur. ⁊ iste apud quosdā est cardus pictus arcosof. sed
ignoro verū. Sera. in suo cap. ait in fine capituli de cardo.
comedunt plāta ista recens sicut comedunt sparagi. ego
dō nec nego: nec affirmo q̃ scolimas sit arcosof. i. artigio/
cho: sed nomen suū ṽx est chinera: aut alio noīe dī alcor/
sof. de quo vide Rasim in 3º Almansois qui virtutē eius
describit: sed formā non: n̄ iste cardus est spinosus: cuius
capita comedunt deferunt de ianna. Auic. in 2º can. dicit
cheuchered est gūma alcorsof. Joā. Serap̃. in suo antido-
tario in fine ingt. cancarded. i. gūmi alcorsof. Auerrois in
5º col. inquit. barchaf. i. cardus alchī vult dicere artigio/
cho: ⁊ est alius cardus quo vtunt boies ad gargellandum
pānos ⁊ bireta ⁊ similia: ⁊ iste apud Dīa. vocat dispacus:
⁊ a multis ignoratib⁹ virga pastoris. ⁊ est alius cardus di-
ctus astaraticō: siue cētūcapita celestis coloris: ⁊ iste apud
nos nascitur

nos nascit iuxta vias: et est alius qui de centūcapita alba: et hec est iringus: et est alius q a modernis cardus bndictus appellat: et iste est que hodie herba turchas vocat siue sedum: vt apud Dias. siue eregeron: vt apud Plin. flos buglos: aut radicū eius. flos vō vt vult Papias dictus est q cito fluat: q si fluat. Jsidorus vō iquit. flores noiant q cito defluant de arborib: quasi fluores q cito soluatur.

Solium. i. malabatrū in hac descriptiōe loco eius ponit macis: vt dicit Aui. in 2° cañ. cap. de folio: si vō in ipso non ingredere: spica pōt poni: sed ga spica ingrediat macis.

Syrupus de thimo. i. extrematū thimi. 3. y. cala meti: mēthe sicce añ. 3. v. seminū anisi: fe

niculū apy: dauci añ. 3. iij. passulaz enucleataz. 3. iij. et cuz lib. y. mell fiat syrup: et aromatizet cū. 3. y. gallie muscate.

Iste syrup est in vsu. Thimus fm Jsid. appellatur est q flos est odorē refert: de quo Virg. Redolentqz thimo fragratia mella. Plin. thimū flore lato nascit: nec durat nisi in afflatu maris: pp thimū enī qd in attica regiōe abundat mel atticū sūme laudis in toto mūdo est. Mesue i ca^o de byssopo quē vocat basce ingt. dicit qdā q est byssop^o hortēsis: et dicit alij q est vna ex spēs^o origanū: et i fine for me p dicitē plāte ait. et plāta ei^o vt dī est mater epithimi: g est thimus. nā sine dubio basce est thimus: et flos ipi^o est epithimus. qdā thimū polīcarīa maiorē vocat. alij basce. Mesue bz h extrematū thimi: et est melior pars plāte ei^o.

Syrupus de epithimo. i. epithimi boni hortēsis 3. xx. myrre: citrinoz idozum añ. 3. xv. cuscute: sumiterre añ. 3. x. thimi: buglosse: calamētū: emblici: bellirici: liquiritie: polipody: agarici: sticados añ. 3. vi. rosa rū: semis feniculi: anisi añ. 3. y. 5. punoz numero. xx. passulaz enucleataz. 3. iij. tamarindoz. 3. y. 5. gūccbari lib. ij. rob. i. vini cocti lib. y. et fiat syrupus.

Iste syrupus est in vsu. Epithimū vō fm Mesue est ex herbis supra crescētib^o alijs herbis: et est simile cuscute. fm Dias. epithimū ē flos thimi silis timbre. i. satūregie. Jsid. ingt. epithimū grece: qd latine dī flos thimi. nā flos grece thimū vocat. est at flos timbre silis. circa istās: epithimū flos: et nō herba medicine cōpetit: et qn pducit flores colligi debet. Mes. laudat subruffus cretēse acuti odoris. Aui. laudat cretēse et hierosolymitanū: et ē dēline ad rubedinē.

Syrupus de sticados. i. flos sticados. 3. xxx. basce i. thimi: calamētū: origanū añ. 3. x. anisi: piperi añ. 3. vii. piperis lōgi. 3. iij. gīngiberis. 3. y. passularum enucleatarum. 3. iij. mellis lib. v. cōdias cū cinamomi: calami aromatici: spice. i. nardi croci: gīngiberis: piperis nigri et longi añ. 3. i. 5. liga in pāno raro: et suspende in syrupo. dosis eius est. 3. i. cum aqua decoctionis spice: et florū alchi lil. i. chstibil. et est flos rozis marini.

Iste syrup est in vsu maxie f3 istā descriptiōē. idē Mesue in ca^o de egritudinib^o neruoz bz vna aliā descriptiōē ex aucte iudei: et dicit q est medicina mirabilis pferēs oib^o egritudinib^o neruoz: f3 nō est eadē nec in vsu: tū ibi bz gīnias qd ē iua siue camepitheos: vt dictū fuit i elio de iua.

Sticados fm Mesue medicīa laudat arabicū: et melior pars plāte est flos post folia. Dias. dicit sticados ab isula galatie q sticados dī nomē accepit. in rei veritate illud sticados quo moderni vtunt nō est verū sticados: de quo itel ligunt Mesue et Aui. vt dictū fuit i cōfectiōe de sticados.

Sermo in mellicrato cōdito: et sunt qui vocāt mellicratū syrupū factū ex vino et melle et p dicitū: vocāt qdā q fit ex melle et vino et spēsbus: et sunt ex boibus qui vocāt vtrūqz vtrūqz noie: et modī eoz sūt diuersi. i. x. vini boni antiqui lib. x. mellis boni et dispumati lib. y. pyce super ea cinamomi boni et subtilis. 3. v. spice aromaticæ. i. nardi. 3. i. garosilloz: gīngiberis: ligni aloes: macis añ. 3.

iiij. heil. i. cardamomi maioris. 3. y. croci. 3. i. 5. tere contritione grossa: et coletur cum colatorio grosso de pāno: et aromatizetur cum musci. 3. vnins tertia.

Mellicratū fm Dias. est mulla et ipse docet facere: f3 nō hoc mō. mellicratū vō fm Simonē est vinum ex melle et aqua factū et vocat mulla. i. ex tertia pte mellis et duabus aque. differt autē ab idromelle: eo q idromel plus aque habeat: q si ipa sit aq mellita. mellicratū vō ē vinū ex melle. a crasis qd est vinū: et ipa est mulla. Jsidorus ingt. mellicratū vinū melle mixtū mediū q si melleus: qz ex melle fit sicut calamitas pro cadamitas: nō est aq mellis: vt qdā crediderūt. nā supra ē posita fuit descriptio aque mellis.

Modus cōditi de citonyz et est miua. Recipe succi citonioz acetosoz lib. xx. vini antiq boni lib. x. coquant cū facilitate vsqz duz psumpta sit ei^o tertia semp auferēdo spumā ei^o: deinde colet et dimittat residere et clarescat. postea pyce sup illō mellis boni et dispumati lib. vi. et iterū bulliat et auferat spuma eius: et coquant vsqz dum habeat perfectam cocturam: et referuetur.

Conditū de citonyz fm itentionē Mesue est miua: sed fm Aui. et Huielmū placētini est syrupus de citonyz: tū Mesue ponit ē descriptiōē syrupi de citonyz qui aliud est. hec. i. miua pōt fieri cū spēsbus: et sine speciebus: et ambe sunt in vsu: sed ista est miua citonioz sine speciebus. Rasis aut in nono Almasoris. in cap. de bis que cōfortant sto machū: et ciboz perficiunt digestiōē: habet descriptiōē miue: et syrupi acetosi de citonyz. Idem in libro diuisionū in cap. de medicinis solutionis ventris ait. confectio miue constrictiue: qui est syrupus de citonyz.

Citonū est pomū notū. Petrus de crescētys dicit coctanū siue citoniū est arbor nota: et ex his qdā sunt que faciūt pira citonia: et he arbores maiores sunt. et minores habēt folia: et qdā sunt arbores minores et latiores bītes frondes: quaz fructus pprie vocant coctana. Papias ait. mala cīdonia esse dicta ab oppido in insula creta.

Miua citonioz cū spēs^o. i. x. vini citonioz acetosoz lib. xx. vini boni antiq lib. x. coquant cū facilitate vsqz dum psumpta sit eius tertia semp auferēdo spumam eius: deinde colet: et dimittat residere et clarescat: et pyce sup illud mellis boni et dispumati lib. vi. et iterū bulliat et auferat spuma ei^o: et pyciant sup illud spēs alesan gine ligate a pāno suspēso sup illud medicamē: et sunt pro prie cinnamomi: et heil añ. 3. iij. garosilloz. 3. y. gīngiberis: mastice añ. 3. i. 5. croci. 3. y. ligni aloes: macis ana. 3. i. 5. oia pter crocū terant cōtritūe grossa: et suspēdant in pāno si cut diximus omni hora fricādo illud sup medicamēne donec fiat ei spissitudo: deinde aromatizet cū. 3. vnins tertia musci hoc est. 3. i. et gallie. i. muscate. 3. y. et referuetur.

Dec vō est miua citonioz cū spēs^o: siue miua aromatisata. i. q supra miuā citonioz simplicē addunt qdāz aromata. i. qdā redolētia: et sunt pprie illa que in pāno ligant: et de p dicitis aromatib^o aromatizant: etiā qdā alia cōdita: vt est secacil conditū: et alia huiusmodi.

Deil sicut dictū fuit ex auctoritate Serap. est cardamomū maius: de quo miror q Aui. in predicta cōfectiōe bz cardamomū maius et minus et heil. Lbristophorus de honestis in p dicitā cōfectiōe dixit: q heil est spēs cardamomi quā nō habemus hic: sed loco ei^o assumit cardamomū maius: quasi dicat q heil nō est cardamomus maius: hoc affert in dubitationē. Huielmus placētinus eodez loco bz cardamomū maius et minus: et melegētā. etiā textus Huielmi fm opiniōē Bartholomei mōtagnane est falsus. nā sicut dictū fuit supra in electuario de aromatib^o cardamomū maius est melegeta: et sic hodie generaliter habetur opiniō: q heil sit cardamomum maius: siue melegeta:

Sectio quarta

que alio noie grana paradisi vocatur. etiā Mattheus syluaticus in ca^o de cardamomo errauit dicens ex auctoritate Serap. q^o heil est cardamomū minus. nā Serap. nō dicit q^o heil sit cardamomū min^o. Imo dicit q^o ē matius: et sic ē.

Serino In aceto squillitico. *℞.* ex laminis squille: et pprie q^o sunt in medie iter corp^o et corticem ipsius q^oritate quā volueris: et cōsue eas separatim in filo cū stillo ligneo: et dimitte siccat in ymbra dieb^o. xl. post illud cōminue eas in frusta cū icisorio ligneo: et pone ad oēm lib^o brā eius aceti boni albi lib. viij. et pone in vase vitreo stric^oti ozificy: et stringe caput ei^o: et dimitte in sole p^o alios dies quadraginta: post illud cola et administra vbi oportet.

Mesue ingt q^o p^ocordati sunt antiq^o sup iuuamēta aceti squillitici ad egritudines multas: descriptionē ipsius describit ē Serap. in ca^o de squilla: et syrupū de squilla: et multa alia liber q^o dī Albucasis docet modū p^oparadi: et desiccandi: et de foia castradi squilla: et cōficiēdi aceti squillitici: et dī stilladi aquā ipsi^o: et de mō albificadi aceti squillitici: et sic de singulis. Squilla dī cepe muris eo q^o iterficiat mures.

Orymel squillitici. descriptionē Democriti. *℞.* origani: byssopi sicce: albasce. i. thimite: chebis: cordumēti: sticados aī. 3. v. coquantur in trib^o libris aq^o vsq^o dum deueniāt ad lib. i. et p^ouce sup ipm mellis lib. y. mellis passulati lib. 5. succi albesce. 3. v. aceti squillitici lib. i. 5. aufferat spuma ei^o omni hora: et coquat ad p^ofectā decoctionē.

Orymel grece est syrup^o acetosus taz cū cuccharo facit q^o cū melle. idē h^o duas alias descriptiones: s^o nō sūt i^o vsu: vt est ista: et sunt q^o faciūt ipm: s^o decipiunt vt ostendā.

Chebisim. i. leuisticū hortulanū: et est aliud chebisim dictus cāpestre: et istud est cordumēti: q^o apud ignorātes nō ē notū. supra ostēdi q^o cordumēti est carui agreste siue leuistici: et opio multo^o est falsa: q^o hic Mesue in isto orymelle h^o chebisim et cordumēti. ergo nō sunt idē: sed error est hor^o qui nō cognoscunt spēs leuistici: sed fm modernorū sniam sunt due spēs. i. hortulanū et cāpestre. hortulanū vō est illud quo cōiter vtunt^o. cāpestre vō est cordumēti: et est leuisticū campestre siue montanū: et est semen q^o reperitur sub planta que dicitur paucedanum: et sic est opinio herbat^ocor^o: tamen scias quādo reperitur in p^ofectione ali qua vbi solum ingrediatur cordumēti: intelligitur de hortulano: sed hic ambe species debent poni.

Mel passulati est medicamē: q^o fit ex melle et passulis expressis vt ostendi supra in confectione loch de pino.

Albesce vel fescera est vitis alba que alio noie brionia vocat^o: siue ampellos leuce. vt apud Dias. Gal. in 6° simplici^o ingt. carinabiat. i. vitis alba: et dī albesce. hāc plantaz quidā nomināt brionia: et quidā abradentes curē summitates eius comedūt in p^oncipio sui ortus sicut mos est.

Orymel iuliani fm Gal. in tractatu 2° ad glaucone^o in cap. de cura podagre facit ab būore cho^olerico. *℞.* folio^o ruthe origani aī. 3. iij. radici^o mādrago^o re: anbeti aī. 3. y. ieros. 3. i. agarici. 3. y. tede pinguis lib. i. cognidij. 3. y. lacteridarū alipados aī. 3. 5. polipodij. 3. y. folij costi: spice nardi aī. 3. i. reupontici. 3. i. squille interioris: cimarū ebulli. aī. 3. y. affari. i. affare baccare. 3. i. canopi. 3. y. epithimi: ellebori: acori aī. 3. y. byssopi amom^o tiperici: cimini aī. 3. i. anisi. 3. y. aceti acris lib. i. mellis lib. y. cōfice aut^o hoc modo. Lacterides et costum cognidij et spīcam nardi teres diligēter. ceteras aut^o herbas infundes in aceto per dies tres: et postea coques donec media pars aceti decoquatur: et tunc p^oiectis herbis mittes: et cum iterum decoctum fuerit ad spissitudinē mellis supascribas species tritas miscebis: et vtere vbi oportet.

Istud ory mel apud nos nō est in vsu. Nicolaus i suo antidotario h^o vnā aliā descriptionē que q^osi eadē est. Alexā.

der in ca^o de chatartidis ad podagrā ex flegmate h^o vnā aliā q^o eadē est. simplicia aut^o q^o declarāda sunt declarabo.

Teda pinguis est nomē q^o ap^o rusticos appellat^o theia: et est lignū pingue pini: vel abietis: et vtunt^o ipso ad faciēdū lumē p^o cadelis. Seta. i. ca^o de pino ingt. q^o vnā ē spēs pini: ex cui^o sudore ēbū p^oix: et cū ligno suo fit lumē sic cū cera.

Cognidij sicut dictum fuit est semen megeron.

Lacterides. Joā. Serap. in 7° cap. de laxatiuis simplicibus ingt. lacterides est mēdana: et dī fruct^o amarus. bec est quā Zui. in 2° cañ. vocat mebeberbene. q^o est catapucia mīnoz. nā vide Serap. in pprio caplo de catapucia minor: q^o ingt. Mendana. i. catapucia minor: et est planta quā multi cōputāt inter spēs lacticinor^o: et bec planta apud nostros rusticos dicitur cagarolla: et in hortis abundat.

Alipados fm Nico. est cognidij vel laureola: q^o non vī ē verū. nā si cōsiderē bene in p^odicto oximelle ingredi tur cognidij. i. semē megeron: et ē alipados: q^o nō fiet si idē eēt: sed cōiter tenet^o q^o alipados sit laureola.

Canopis fm Nīcolā est medianus cortex sambuci. *℞.* ait Gal. qdā crediderūt q^o eēt canapis: q^o nō est. nā ē Alexander ingt. Canopis est cortex medianus sambuci.

Acetuz passulaz fm Anto. cermisonū i ca^o de egritudinib^o capitis. *℞.* acetū vini nō multū vinossi lib. y. passulaz. 3. y. bulliāt vsq^o ad cōsumptionē tertie partis aceti. deinde coles: et fortiter exprimāt^o passule. deide itez passule terant^o in mortario: et fiat eaz expressio: et acetum talī vsu reserua: s^o apud nos tale acetū nō est in vsu.

Syrupus cōferēs ad ea q^o dixim^o et nobile et exp^oti: et p^ofert q^ortane. In practica Mesue i ca^o

de soda frida ab humore melācholico. *℞.* capillo^o yeneris: radici^o buglosse domestice et syluestris: et floz earū: polipodij: epithimi aī. 3. i. foliculor^o sene: camepitheos: sticados aī. 3. y. y. camedreos: squināti: ellebori nigri aī. 3. y. y. miterre. 3. y. y. eupatorij. 3. iij. succi pomor^o dulciū. 3. y. y. oia p^oter epithimū: et succuz pomor^o bulliāt in lib. iij. aque vsq^o ad lib. y. deide bulliāt in eo ebullitiōe vna epithimū et coles: et cū succo pomor^o et lib. i. cucchari fiat syrupus.

Iste syrup^o est p^ociolus ac dignissimus quartanā: et suo noie ab apothecariis nō ē sic appellat^o: s^o ad melioze^o declarationē feci sub isto noie: q^o i Mediolano multi medici ordināt syrupū ad q^ortanā: s^o apud apothecarios fit sub noie syrupi de pomis cōpositi: idē est. S^oraciscus de pede mōtium h^o vnā aliā descriptionē syrupi ad quartanā que nō est eadē nec est in vsu: sicut infra ostendā.

Buglosa est lingua bouis: et pprie domestica. syluestris vō buglosa est borago: cuius herba cibo apta et medicīne: flos et folia et semē ac radix in isto syrupo debent poni.

Pomum vō ab opimo. i. a copia. i. ybertate est dictum: inter alia poma parissana sunt magis laudata q^o alia: post bec est pomum dictum redolens.

Syrupus de psilio fm eūdē. in cap. de ptissi. *℞.* spody: seminū portulace: seiscitonior^o papa ueris albi aī. 3. y. y. psily mundi. 3. y. succi arnoglose cocti et despiati. 3. y. y. cācroz fluuiatū lotoz s^o doctrinā. 3. y. y. de coquāf i lib. iij. aq^o vsq^o ad lib. i. et cū lib. i. suc. fiat syrup^o.

Iste syrupus apud nos nō est valde in vsu. Raynaldus de villanova in lib^o. 4. in cap. de ethica h^o vnā aliā descriptionē: sed nō est eadē. psiliū vō est semē simile pulicib^o: et laudabile est ad cōseruādūz camphorā: in bladis ac vijs abundat: et vulgari sermone linofela dicitur.

Arnoglosa fm Papiam in littera a. inquit. q^o est que a latinis dicitur plantago. i. lingua agni in littera p. ait. plantago a romanis dicta q^o planta eius cito terre adhereat. herbe quam greci arnoglosam vocant. Macer. Verbam que nostra lingua plantago vocatur:

Hanc arnoglosam grecus vocat. est quia lingue Agnine similis folijs plantaginis: buius Sunt gemine species: sed maior pma vocatur. Altera vo minor: qua vulgo lantolaram dicunt et sic est. Platanus vo maior fm opinionem modernorum est qua nostri rustici bletā syluestrem vocant. minor est qua falsi berbatici lingua caninā vocat: sed decipiunt: in pratis ambe ac vix reperiuntur.

Syrupus Lacer fluialis est notus. Aut. in 2° can. dicit. Lacer fluialis notus ē. aliud cap^m fac de cācro marior: et ibi igit. cū dicit cancer marinus nolumus intelligere p^o oem cācrus maris: imo spem canceri que pprie bz oia membra dura vt lapis.

Syrupus Sabor fm eundē. in cap^o de mania et malā cholā sanguica. ff. succi buglosse domestice. i. vsualis et syluestris. i. boraginis añ. lib. ij. succi pomorū dulciū redolentiū lib. iij. folliculorū sene. 3. iij. croci. 3. ij. gūcchari tabarget. i. albi lib. ij. fit aut sic. sene puciant in succis p die et noctē post cōtritionē ei^o: deinde bulliat ebullitione vna aut duab^o: deinde cū gūccharo fiat syrupus. crocus aut cōfricetur in pāno: et eius decoctione et fiat.

Syrupus Iste syrupus i p^o trib^o Mediolani vtunt^o apothecarij: qdā crediderūt q^o eēt syrup^o de pomis cōposit^o: s^o aliud ē. Jo. cōcoregi^o in cap^o de mania et melācholā ingt. Sabor rex medorū q ab hodiernis praticatib^o penitus habet in vsu: quo vtiplurimū vtor: et in quo multā iueni vtilitatem.

Syrupus de berberis fm Franciscū de pedemon tium in cap^o de cura vomitus sanguinis. ff. spody. 3. iij. berber. 3. iij. vne acerbe. 3. ij. cicoree. 20. 5. gūcchari lib. ij. fiat syrupus fm artem.

Syrupus Iste syrupus non est in vsu.

Syrupus Berberis est fruct^o rubicundus satis notus apud Auic. in 2° can. vocat^o amirberis: s^o apud Dia. vocat^o oxiachatos: et est arbor minuta spinosum: hñs fructū rubicundū: et ex eo fructu a modernis cōfici^o lytiuz: et arbor ipsius vocat^o dar silaban: ab alijs crispinus arbor: negat quidā q^o bec arbor sit dar silaban: sed errat vt dictū fuit. Petrus de cresctus ingt. berberi sunt fructus cuiusdā arboris parue valde spinose sicut arbor mali punici. idest arbor mali granati domestici: et sunt rotundi rubei: quasi subnigri sicut fructus spine albe aliquātulum oblongi et.

Syrupus de endiuia: fm eundē Frānciscū in cap^o de cura male cōplexionis epatis simplicis et cōposite. ff. endiuie vtiusq^o añ. 20. i. seminū cōmunū recentius. 3. ij. aceti albi. 3. ij. gūcchari tabarget. i. albi lib. i. et syrupifcet cū aqua ordeī et aromatizet: cum sandali vtiusq^o et spody añ. 3. i. et vsui referua.

Syrupus Iste est syrupus de endiuia cōpositus ad vñā simplicis qui fit ex succo et gūccharo sicut ostēdā ifra in tractatu de magistralib^o. Gentilis scripsit vñā aliā descriptionē: et fm illā generaliter faciūt syrupū de endiuia cōpositū fm Hētilem: cuius ifra apparebit descriptio: sunt qdā qui faciūt ipsum fm Frānciscū qd etiā est laudabile.

Syrupus Endiuia fm Gal. i 8° simpliciu est seris. Dia. vocat ipsas seridis: et ista est illa qua cōiter vtunt^o. Dic Frāncisc^o bz endiuie vtiusq^o: qd intelligit vsualis et cicoree q flores aguri nos bz. Aut. in cap^o de endiuia: in 2° can. ait: q^o magis inuatiua ex eis epati est illa q est magis amara. Ego existimo q ipsa sit cicoree: q^o ē magis amara: et mirabil^o cōfert epati.

Syrupus de epatica fm eundē in eodē ca. vbi est syrupus de endiuia. ff. epatice. 20. i. lenticularū aque. 20. i. floz cucurbite: violaz: ro. añ. 3. i. cimarū quinātū. 3. i. gūcchari tabarget. i. albi lib. i. irrozet cū succo gnatopz 3. iij. et aromatizet cū sādali et spody añ. 3. i. et fiat.

Syrupus Iste syrupus non est in vsu.

Syrupus Epatica vo est herba nascēs sup lapides semp madidos

intra flumina et fontes superextēsa lapidib^o. Sera. ca. de epatica ex aucte Gal. ingt. nascit^o in lapidib^o hūectatis: et cadit sup ea ros: et est filis lenticule aq. bec est illa qua Dia. vocat licenā. circa instās ait. epatica herba est: et q^oto maiora folia bz tāto melior ē: et dicit epatica: q^o pncipal^o ē inuatiua epati. arabes vocat ipaz aqēgal saber. rustici nñi fridariā dñt.

Syrupus Lenticula aq. fm Dia. sup aquā iuenit^o natās: rotūda est sicut lenticula: colorē viridē hñs. Serap. dicit q^o ē ex ea marina: et est ex ea aq dulcis: s^o illa q est dulcis vtunt^o vtiplm.

Syrupus de nenufare fm eundē Frānciscū: et i eodē cap. vbi est syrup^o de epatica. ff. floz nenufaris. 3. ij. vngule caballine aq^orice: p^o filij integri. acetose añ. 3. i. seminū cōiuz. 3. ij. seminū fridopz. 3. 5. radicū feniculi. 3. i. bulliat in aq ordeī: et addat lib. i. gūcchari: aceti albi: et succi granatopz añ. 3. ij. et aromatizet cū sandali et spody añ. 3. i. et addat parū spice ne frigiditate oppilōne iducat.

Syrupus Iste syrup^o nō ē valde i vsu. Bul. placēt^o i suo tractatu de pfectionib^o bz vñā aliā descriptionē: s^o nō est eadē. ipse Bul. facit suā descriptionē ex decoctiōe floz nenufaris i corporata cū gūccharo et albumie ouopz: et fit syrup^o fm arte: isto mō vt docet Bul. idē ait circa istās. i ca^o de nenufare.

Syrupus Nenufar. i. nymphaea apud Dia. et nascit^o in ags stātib^o sicut dictū fuit. spēs ei^o sunt due. s. vna que in medio floris crocū bz colorē: et est pprie nenufar siue vngula caballina. alia vo bz florē albus: et ista est nenufar vsuale: et ambe in aquis nascunt^o. vide de ipso in electuario de farsara.

Syrupus Ungula caballina aquatica est nenufar fm modernos q florē crocū bz: et eius folia ad similitudinē nenufaris albi: et ista est illa q apud berbaticos farsara vocat^o: nō nascit^o aut in vineis: vt qdā falso crediderūt: imo bec duo gñā in ags currētib^o et nō currētib^o reperiunt^o. hic Frānciscus bz semina cōia: sed nō specificat si debēt eē semina cōia maiora vel minora: sed sapiētes volūt q sint semina cōia minora frigida: et sunt bec. s. portulace: scariole: lactuce: et endiuie.

Syrupus Semina frida simplr itelligunt^o semina cōia maiora frigida que sunt ad numex quatuor. s. melonis: cucumeris: citrulli: et cucurbite: et sic in isto syrupo semina minora ac maiora frigida debent poni.

Syrupus ex inuēione nostra exptus ad quartanā fm eundē in cap. de medicinis februm

melācholiaz. ff. kalēdule leuē: pipinelle: lupuli: gñq folij. i. pētafilon: trifolij: lingue arietis: capilloz: veneris: endiue cū radicib^o boraginis: sumiterre: radicū buglosse vtiusq^o: et floz earum: cicoree: epatice: bedeguar. i. spine albe: quercule maioris et minoris: capparopz recētū: et corticū radicū eoz: corticū: seminis tamarisci: scolopēdrie cū radice añ. 20. i. violaz: floz boraginis añ. 3. ij. pūmoz sebesten añ. numero. xxv. sene cuscute: bimi: epibimi: anisi: feniculi añ. 3. 5. ligritie: passulaz: sticados añ. 3. 5. ordeī mādī purgillū vñū: seminū cōium: corticū citri añ. 3. ij. squinātū. 3. ij. gñq radicū cōiuz residētū in aceto. 3. ij. p^o dicta bulliat in aque lib. vi. vsq^o ad mediū: deinde colent^o: et colature addat succi buglosse: succi pomopz: dulciū añ. lib. i. 5. et dissoluant^o in eis gūcchari lib. ij. et mellis rosati lib. 5. aceti p^o dictarū radicū. 3. iij. et aromatizet cū sandali. 3. i. gariofilorum: ligni aloes añ. 3. 5. et fiat syrupus fm arte: et vsui referua.

Syrupus Iste syrupus fm intētionē Frāncisci est syrupus expt^o ad quartanā: qui apud nos in vsu nō est: maxime fm istā descriptionē: sed supra fuit posita vna descriptio bui^o syrupi: que cōfert quartanē: et ille est quo vtimur sub noie syrupi de pomis cōposit^o: sed qā in isto Frāncisci ingrediant^o qdā simplicia que declarata nō sunt: ideo declarabo.

Syrupus Calēdula vel kalēdula fm Nico. et Māfredū de monte ipali est herba dicta herba blāca: de q^o Mārtbe^o syl. spāle fac cap^o ex aucte Plinij: et vocat ipsaz charamos. qdā cre

Sectio quarta

diderūt q̄ eēt p̄mula veris siue herba paleſis: ſz falſo. naz
ſz opionē modernoz vera chalēdula ē herba dicta apud
nos herba blācha: in hortis repit: cui⁹ folia comedunt ſic
alioz olerū. Joā. anglicus in caplo de paraleſi dicit. chalē
dula. i. follequū: vel p̄mula veris. Idē in ca⁹ de ſterilitate
ait. ⁊ chalēdula creſcit in hortis: portās flozē rubeum vel
croceū: de quo floze faciunt puellē coronas: ⁊ in mulierib⁹
in qbus aliquādo inflātur mamille ppter retentionē mē
ſtruoꝝ: tunc dentur flores chalēdule cuꝝ ſpica ⁊ vino: q̄a
tumorē ſedat ⁊ menſtrua prouocat.

Laureola fm Matthēū ſyl. eſt p̄mula veris: ſz nō ſcri
bit. de ſoia ipſi⁹: ſz lauēdula ſz modernos eſt plāta ſicut li
banorides: cui⁹ folia ſilia ſunt rozi marino: ſed albiora cū
floze purpureo pub: apud nos in hortis repit cū odore io
cundo. hūc flozē mulieres ponūt in pānis pp odore ſunt.

Pimpinella eſt herba facta ſicut ſaxifragia: ſed minora
folia habet. hec apud omnes eſt nota.

Trifoliū fm Serap. eſt bandacocha ⁊ ſpēs ei⁹ ſūt ples.
nā eſt trifoliū trigonū: vel poliſilon qd latini trifoliū odo
ratū dicūt: ⁊ eſt trifoliū acutū: ⁊ eſt trifoliū leporinū: ⁊ eſt
alia ſpēs a modernis dicta plāta leonis: ſiue herba ſaura:
⁊ ſic de ſingulis. Jſidorus ingt. trifoliū eſt qd greci trifilū
vocāt qd ſit folijs trinis per ſingulas annotationes.

Lingua arietis fm Auic. eſt duorum generū ſcilicet par
ua ⁊ magna. hec eſt quā Diaſcarnogloſam vocat: ſiue alio
nomine plantaginē: ſiue bletā ſylueſtre: minor dicitur
a falſis herbatilis lingua canis: ſed aliud eſt.

Quercula maior fm Simonē Jannien. eſt camepitheos
⁊ interpretat apud grecos iſſima pinus a cam. q̄ eſt breue ⁊
pitheos qd eſt pintis: eo q̄ oēs ſpēs ipſius odoreꝝ pini ha
beant hec a modernis eſt vera ſua quā Deſue in cap. de
egritudinib⁹ neruoꝝ laudat ſub noie cīniam: ⁊ idem eſt.

Quercula minor eſt camedreos: ⁊ nō eſt camepitheos:
vt dicit Matthē⁹ ſyl. Huilelmus placē. ingt. quercus terre
vel quercula minor ē camedreos: ⁊ ē dicta iſſima quere⁹ a
cam. i. iſſima ⁊ oris oria grece. i. q̄rcus ide camedreos. i. iſſi
ma vel pua quercus: qz folia ſunt ſilia folijs quercū. i. an
tidotario vniuerſali poſitū eſt trifoguz. i. camedreos. Plī.
camedreos eſt herba quā latini querculā dicūt. Auic. in 2°
cañ. in cap. de camedreos. dicit q̄ noiatur quercus terre: ⁊
hec eſt quā hodie calamadrinā vulgariter vocāt.

Quinqz radicū apothecary gñaliter debēt ſcīre q̄ p gn
qz radices cōes itelligunt radices ſeniculi apy: petroſelli
ni bruſci ⁊ ſparagi: ⁊ ſic iſte qnqz poni debēt i iſto ſyrupo.
radix autē fm Jſidorū appellat q̄ quaſi radys qbusdā ſi
xa terris in pfunda dīmergat. nā p̄yfici dicūt parez eſſe
altitudinē radicū ⁊ arboꝝ: alij radicem a ſimilitudine ra
dioꝝ dictam putāt: vel quia ſi eradat non repullulat.

Diamoron Nicolai. ſz. moroz celi lib. 5. moro
rum bati lib. 5. mellis lib. 5. ſape. 3. iij.
Loſice ſic. ſuccū moroz cū melle ⁊ ſapa i vafe eneo ſtāna
to ad prunas leues ad perfectā decoctionē bullire deſine.
cum autē ſcīre volueris ſi coctum ſit pone guttam ſup mar
mor: ⁊ inclinato marmore ſi ſe vt mel retinuerit coctū eſt: ⁊
tunc cola: ⁊ in ſtānato vafe vſui reſerua.

Diamoron fm itētionē Nicolai dī a moris celi. batinū
a moris rubi. Deſue i ſuo antidotario. in diſtōne de loch
bz pfectionē de moris: ⁊ dicit q̄ eſt diamoron ⁊ ſic eſt. naz
ſua deſcriptio cū iſta Nīco. p̄cordat: ſz gñalr p̄ficiē ſz iſtā
deſcriptiōne. ipſe Deſue in practica. i. cap. de ſinātia gut
turis bz vnā aliā deſcriptiōne ex aucte Alexandri: ſz nō eſt
in vſu. in eodē ca⁹ bz vnā aliā quā dīc diamoron: quā Hal.
cōpoſuit: ſz nō eſt in vſu. Hal. vō in tractatu ſexto de mei
mir deſcribit duas deſcriptiōes: quaz vnā ipſe cōpoſuit:
aliā cōpoſuit Andromacus: ſed nō ſunt vſuales.

Mora celi ſunt fruct⁹ arboris ſic dicte: ⁊ ex folijs huius
arboris paſcunt vermes q̄ generāt ſericū. Jſidorus in ca⁹
de noib⁹ arboꝝ ingt. ſicomorus ſic ⁊ mor⁹ greca noia ſūt:
dicta at ſicomorus: eo q̄ ſit folijs ſilis moro: bāc latini cel
ſam appellāt ab altitudie: qz nō ē brevis: vt mor⁹. ſicomor
us vō ſz ſnīaz modernoz ē nomē cōpoſitū: a ſicos grece
qd eſt ficus: ⁊ moro latine: ⁊ vocat ſic⁹ fatua: ſiue ſic⁹ pba
raonis. Deſue loco ei⁹ bz moroz de ſenit: qd idem eſt.

Morus bar⁹ i. mora. Deſue bz moroz dulciū: ⁊ idem
ſūt: ⁊ eſt rub⁹ ferēs mora. eſt aliud rub⁹ canis: q̄ apud Dia.
cinof bar⁹ vocat: ⁊ ē ſpina q̄ nro idiomate roſagna vocat.
Jſidor⁹ ait. morus a greci vocata quā latini rubū appellāt.
Hal. in 6° ſimpl. ingt. i. laich ē rub⁹. vel de baro q̄ dī rubus.

Sapa fm cōpoſitorē eſt vinū coctuz ſiue muſtuz coctū
vſqz ad cōſumptionē duaz partiū. Deſue loco ei⁹ habet
rob. i. carenū ſiue triplicatū: ⁊ dī carenū: eo q̄ feruēdo pte
careat tertia. Matthēus ſyluaticus inquit. ſapa eſt muſtū
coctum ad cōſumptionem trium partium.

Uas eneu i. vas de aramine. Nicolaus vult q̄ p̄dic⁹ ſy
rupus fiat in vafe eneo ſtānato: ⁊ B eſt qz gñalr apotheca
ry faciūt ſyruſos in caꝝys de ere q̄ nō ſūt ſtānate: ⁊ ibi co
quūt: ſz faciūt male: qz ille cib⁹ vel potus q̄ coquūt ⁊ ſtat in
illīs vaſis. ſi comedūt facit aliqū icurrere elephātiā: ⁊ can
crū: ⁊ dolore epatis: ⁊ ſplenis: ⁊ malitiā cōplonis. Jſidor⁹
in ca⁹ de vaſis olearys ingt. lēricula modicū vas eneu vel
argeteū quadrāgulū latere aptū: qd ⁊ lechitū. eſt enī vas
olei quo reges ⁊ ſacerdotes vngebātur a liniendo dictum.

Mel roſatum Nicolai. ſz. mellis albi diſpuma
ti lib. x. ſucci roſarum recentium
lib. i. ponātur in caldario ad ignem: ⁊ cum bullire iſceperit:
viridū roſarū cū forſicibus: vel cū cultello incifaꝝ lib.
iij. addant: ⁊ tādū bulliāt quousqz ad ſucci deueniāt con
ſumptionē: ⁊ dum bullierit ſemper agitetur cuꝝ ſpatula: ⁊
cum coctū fuerit in ſubtili vafe recundatur.

Mel vō roſatū fm itētionē Nicolai apud grecos appel
lat rodomele. qdā geleniabin vocāt. Deſue i antidotario.
in diſtōne de cōditis bz vnā aliā deſcriptiōne: ſz iſta Ni
colai eſt illa: qua gñalr vrimur: tū iter ipſas ē pua dīa. cir
ca iſtās in ca⁹ de roſis. bz vnā aliā deſcriptiōne: ⁊ eadē eſt.
Jſidorus ingt. in ca. de potu. rodumel vō: eo q̄ i ſucco roſe
mel admiceat caleniabin: ⁊ chalēbinū reperio in practi
ca Dalyabatis pro geleniabin: ⁊ ſunt roſe cōdite: hodie vō
pro geleniabin mel roſatū itelligunt. ſi mel violatū facere
volueris eodē mō ſit: ſz nō eſt tāū in vſu vt eſt roſatum.

Oryzacchara Nicolai. ſz. ſucchari lib. i. ſucci
maloz granatoꝝ. 3. viij. acetū. 3.
iij. ponātur ſuper ignē in vafe ſtānato: ⁊ tādū bulliāt cuꝝ
ſpatula ſemp agitādo donec ad q̄ritateꝝ ſucchari veniat:
⁊ in piſſide poſſit deportari ad modum electuary.

Oryzacchara fm itētionē Nicolai dī ab oxy qd ē acetū
⁊ ſuccharo. ipſe Nicolaus bz vnā deſcriptiōne qd dī oxy. ſz
hec dī ab acetoso ſucco maloz granatoꝝ: ſz i vſu nō venit.

Malū granatū eſt pomū granatū: qd ſatis eſt notū. Pa
pias ingt. mala granata. i. punica dicta: q̄ interi⁹ grana ha
beāt olentia que comedunt: ⁊ ſignificāt eccleſiaz de mul
tis gentib⁹ cōgregatā: vel gratias habentes.

Acetuz qd oxos vō. Jſidorus in caplo de potu. Nicolaus
vult q̄ oxyzacchara coquat tāū q̄ poſſit ferri i piſſide ad
modū electuary: ſed nos gñaliter facimus ipſaz ad formā
ſyrupi: ⁊ nō ad formā electuary. Jſidorus in caplo de va
ſis olearys ingt. piſſides vaſcula ynguentaria ex buxo ſa
cta. nā quod nos buxum greci pixum vocant.

Syrupus de mirabolanis citrinis ſz Raſim in tra
ctatu de egritudinibus ſumcturaz. in ca⁹
de medicinis mundificantibus ſanguineꝝ ⁊ cholera. Re.

clipe mirabol. citrinoz. 3. centuz: et ablue cum aqua calida: rebarbari. 3. centuz: mitte in aqua frigidā: ita q̄ aqua sup̄ emineat duob⁹ digitis. postea in estate pone ad solē p̄ quatuor dies: deinde aqua abijce itē: et remaneat mirabola: nū: iterū mitte in aliā aqua et dimitte tādū donec amittant saporē suū et albefcāt: deinde aggrega primā et scdam aqua: et cū. 3. centū māne albe coque ad ignē: et remoue spū mā donec fiat sicut inlepe: et si vis acue cum cūz scamonea: super qualibet lib. pone. 3. vna scamonee: et super qualibet lib. pone. 3. i. aque rose: et vtere quando volueris.

Syrupus Iste syrupus nō est in vsu: credo q̄ sit ex cariorib⁹ alyis. Mirabolani citrini magis sunt laudati illi q̄ in colore suo sunt citrini multe citrinitatis declinātes ad viriditatē et in pōdere sint graues et grossi: et cortex ipsorū sit spissus dēsus cōplet⁹ ossa pua. Hiliel. placentinus ingt. mirabolani sunt quinqz spērū: sed citrini sunt meliores oib⁹ alyis.

Syrupus de turbitib⁹: fm eundē eodē tractatu: in caplo de medicinis que purgāt flegma: et crudos humores. Ite. turbitib⁹ libzā vna: mitte in tribus libzīs aque frigide: et moret vna die ad solē: deinde cola: et deinde si saporē amiseris pyce: et aqua serua. sin aut appone aliā aqua: et iterū appone ad solē donec amittat saporē. postea aggrega illas duas aquas: et mitte lib. vna cucbari: et coque donec fiat sicut inlepe. educit multoties humorem flegmaticū: et si volueris citius facere coque ad ignē: qm̄ est debillior a principio: sed postea nō est ita clarus.

Syrupus Iste syrupus non est in vsu. Turbitib⁹ fm Mesue est radix herbe: cui⁹ folia sūt sicut folia ferule minora tñ zē. Dias. de ipo cap. fac: s3 nō iueniē sub noie turbitib⁹: sed ipse vocat tripolion. quapp miror q̄ Matthe⁹ syl. de tripolion capl3 facit: s3 nō cognouit quid eēt: s3 postq̄ ego aggregaui cap. de tripolion apud Dias. cū cap. de turbitib⁹ apud Serap. vidi q̄ idē sunt. scias q̄ flos ipsi⁹ mutat colorē suū ter in oie. nā mane est alb⁹: et in meridie declinat ad colorē purpureū: in vespis vō sit rube⁹. de vna fm Aui. in qnto cañ. Ite. succi vne pontice stiptice lib. vi. et decoqua⁹ vsqz ad tertiā: et fundat sup̄ ipz mellis lib. i. sumach radicis ligritie: gallarū balaustriz: et supioris rosarū oīum añ. sexta rium vñū est. 3. sex fm Hēilem croci. 3. y. myrre aluminis iamenī añ. 3. i. decoqua⁹ et coletur et potetur.

Syrupus Iste syrupus apud nos nō est in vsu. Scāiscus de pede montium. in cap. de solutione p̄nuitatis stomachi et vlyce ribus: et ruptura: et eius cura h3 vna aliā descriptionē: sed est ex auctoritate Aui. et eadem est. Una pontica stiptica. i. in sapore. nō aut itelligit pontica ab illa regione: sed dī et itelligit ponticū: qz ponticū. i. fortem h3 saporē. Petrus de crescētys docet modū cōseruationis vuarū: et de virtutibus: et de apparatu vindimie: et de tēpore vindemiandī: et sic de alijs.

Syrupus de fructib⁹ fm eundē in eodē canone. Ite. succos citoniorū: et malorū pīroz: et granatorū: muscorū: et sumach: et garur: decoqua⁹ leui igne donec ingrossent. si aut vis dulcorare ipm pyce sup̄ ipm cucbari quātū vis: et bulli ipm: et cola: et vtere.

Syrupus Iste syrupus nō est in vsu. idem h3 vna aliā descriptionem iherius: sed nō est eadē. Hal. in lib. secretorū h3 vnam aliā que eadē nō est: nec aliq̄ sunt vsuales. Fruct⁹. Iddorus in ca. de arborib⁹ ait. q̄ fruct⁹ nomē accepit ab eminēte gutturi parte qua vescimur: inde et fruges. fruct⁹ aut p̄prie dicunt agroz et arborz qb⁹ vtimur. in aialib⁹ vō abusu et trāslatiue vocari fructum dicimus.

Syrupus Zarur fm Aui. in 2. cañ. est noianū triāgulus latinozū: et garur est spēs quā noiant greci telestimon: et sentabinum: et qnqz noiant eā malū syluestre. Zaroz vel garur fm sniam

modernorū est fruct⁹ filis pīro in figura sua: s3 est minor. qdā putauerūt q̄ eēt sorba: s3 nō est. vey est q̄ loco garur ponit⁹ sorba. Serap. in ca. de sorba ait. garoz. i. facies appetitū: et ē sorba: et ibi describit formā ipsi⁹. si garur sit sorba aut nō: nō nego nec affirmo: s3 vñū p̄ alio pōt pont. Zaroz fm Matthe. syl. est mēspillū siue auçarola vel tricocum. Hal. in 7. simpliciū ingt. mēspillū qd tricocū noiaf: eo q̄ tria habeat ossula oīa itra se. Joānes arculanus. in cap. de oppilatiōe epatis ingt. garoz. i. sorba. Nicolaus florētinus in libro. 4. ca. de squinaria dicit. q̄ garur est mēspilla.

Syrupus de fructib⁹ alius fm eundē: s3 nō est i vsu: s3 qz ibi igreditur qdā simplicitia q̄ non igreditur in aliā descriptione: ego solū illa declarabo.

Syrupus Alnabach. i. nabach fm eundē in 2. cañ. est fruct⁹ arboris dicte sardar: et hec est quā Dias. agrifoliū vocat: cui⁹ semen est sile piperi dulcis saporis. idē aliud capl3 fac de lorbos: et dicit q̄ caligary rosuz vocāt. Jo. cōcoregius. in ca. de capillis dealbādis et denigrādis ingt. Ite. foliorū rogi de quo pparant coria: hec nō sunt agrifoliū nec lorbos: vt qdā volunt. Serap. de nabach spāle capl3 facit et ingt. nabach est cortex similis cortici mori: et odoris boni: hoc nō est capl3 de vero nabach: sed est caplm de nascatimon: sicut p3 si legis illud caplm de nabach apud eundē cū caplo de nascatimon apud Dias. videbis q̄ idē sunt: s3 textus Serap. ibi est falsus. nā ipse Serap. in cap. de sardar iquit. Sarder est arbor: et fructus eius est nabach. ergo est agrifoliū: et nō est cortex: et hec arbor nascitur in partibus Januensib⁹ semen est rubicundum maius pipere comestibile: et vocant ipsum herbatice laurum syluestrem.

Syrupus Amiberberis fm eundē in scdo cañ. est aqatarasch: et est ex eo rotundum: rubeū: campestre: et nigrum: longū: arenosum: aut montanū: et est forte hec arbor est quā Dias. oxia chātos vocat: et est arbor dicta apud herbatice crispinus siue berberi: et satis sunt nota.

Syrupus sancti Ambrosij fm magistrū Antonij guaineriū. in cap. p̄ de febre tertiana p̄ra iterpollata et eius cura. Ite. parū mly a cortice superiori depillati: qd pistū appellat⁹: et decoqui facies in aqua donec crepet: qz cito decoquit. deinde de tali bulliēte brodio accipiant. verbi grā. 3. iij. et iponant. 3. y. vini: et ita calidū bibatur: et mirabiliter sudorē puocat: et sedat sitim.

Syrupus Iste syrupus fm itētiōē dñi magri Antony Medisola nēses tpe magni estus vtunt eo: et cōiter appellāt ipsuz pīstū vini: et sic adhuc gñalr vtunt ipso: sic ē notū apd ipsos.

Syrupus Milliū. i. miliā quo vtimur gñalr. Serap. cap. de milio ingt ex aucte Dias. q̄ sunt due spēs. vna eaz est asper: hñā granū: et est illud qd pōt teri et a q̄ auferit cortex: sic fit a rīgi. et alia spēs est fortissimi et asprimi granū: et nō pōt ab eo auferri cortex. Hal. in 7. simpl. ingt. dogni. i. miliū. B granū est de spēs granorū: et est sile panico: qd notum est.

Syrupus de pimpinella fm Joāne anglicum que alio noie rosa anglica nominat⁹ in caplo de cura p̄tiss. Ite. pimpinelle: consolide maioris: consolide minoris: consolide medie: hyssopi recentis: politrici ceterach. adiantos scariolē: radicis yngule caballine aquatice. i. farfar. añ. M. i. capilloz veneris. M. iij. violaz. 3. y. foliorū nenufaris: quatuor seminū frigidorū mūdatorū liquiritie munde añ. 3. i. candi. i. cucbari. candi: penidiorū: medulle: semis bōbaci: semis citoniorū: boli ar. semis lactuce: portulace: papaueris albi: myrtilloz: succi ligritie añ. 3. 5. dragagati: gūmi arab. amidi foliorū rosaz rubearū sporū: sanguinis draconis añ. 3. iij. semis altee: semis malue: vne passe mūdare ab arillis. i. a granis pineaz: caricarū. i. ficū añ. 3. y. ordeī mūdi lib. i. cucbari lib. iij. fiat syrupus cū aqua pluuiali: et bene clarificet: et detur mane et sero.

Sectio quarta

Ciste syrupus nō est in vsu. Pimpinella est herba cui⁹ folia sunt filia saxifragie: sed minora hāc generaliter lōbar di in hortis habent. Mattheus sylvaticus inquit. pimpinella est herba multū similis saxifragie. vñ versus. Pimpinella pilos: saxifragia non habet illos.

Cōsolida maior est herba que a vulgo anealcho dī. Dia. de ipsa cap^m facit sub noie simpbituz: et ibi describit duas spēs: quaz p^a nascit iuxta riuos: cui⁹ flos est alb⁹ radice hz subnigra: et est illa q^a iuuamētū hz i medicina. Aui. in 2° can. de ipsa cap^lz facit sub noie fucutū: s3 in arabico est simpbitū: et sic apparet manifeste q^d illud cap. de fucutū apd Aui. cū cap. de simpbitū apud Dia. sunt idē: s3 ipse Aui. nō habuit pfectā notitiā qd eēt: qz dicit est sempuiua: et dī q^d est spēs feminis mādragore: et dicit aliud: nec Buliel. platen. agnouit eā sicut p3 in cap. de anagallo: et in cap. de fucuto. hanc quidam anagalicum consolidam vocant.

Cōsolida minor est herba hñs folia filia artetice: sed nō sunt ita nigra sicut artetice: s3 flos ipsius est purpureus factus in modū flozis sticados. hec herba i pratis ac vus nascit: hāc rustici Papienses sōda vulgariter vocant.

Cōsolida media de ista pauci auctores fmonē faciūt: s3 vide de foia ipsi⁹ apud Māfredū de mōte ipali. si vō nō poteris hie ponat loco ei⁹ radix cōsolide maioris i pōdē.

Colitrīcū vel politricon grece dictū multaz comaz. nā greci thrix comā sen capillū vocāt. Plī. politricon distat a galitricis: q^d iuncos habeāt albos et folia pla maiora que fructice quoqz maiora sunt. Dia. iquit. adianton siue galitricon: vel politricon: sed aliud est: et sic ex isto syrupo possumus certificari q^d adianton nō est capillus veneris: nec politricon: vt quidam volunt.

Ceterach fm modernoz sniaz est herba q^a in muris humidis et in lapidib⁹ nascit: et fm itentionē meā est spēs scolopēdrice: vep⁹ moderni distinguunt aliter. v3. q^d ceterach est herba dicta apud herbatricos adorata et scolopēdrīa lingua ceruina: infra apparebit descriptio syrapi de scolopēdrīa: et ibi melius ostendā si deus voluerit.

CAdiantū. Dia. ingt. adiantū siue galitricon vel politricon: folia hz coriādro filia scissa in sūmitate hz ramos subtiles duos lōgtudie vñ palini nigros: et nō hz stipitē nec flozē nec semē: s3 est cap. de capillo veneris sic p3 si legis cap^lz de capillo veneris apd Aui. et Serap. videbis q^d idē sūt: s3 moderni distinguūt p diuersas herbas. v3. q^d aliō ē adianton: aliud est capillus vene. aliud est politricon: aliud est galitricon: s3 tres pme spēs habeāt quasi eandē virtutem.

CBombax vel bōbix fm quosdaz est vermis q^a facit feritū. Papias ingt. bōbix grece vermis est: penultima pduci⁹. Serap. ingt. coron. i. bōbax. Aui. in 2° can. vocat ipsuz kotū et ait. q^d ei⁹ semē est calefactiū lenitiū. hoc est notū.

CAltea s3 Sak. i. 7° est malua syluestris. Mācer ingt. Altea malue spēs nullus negat eē Altea qz vocāt illā q^a crescat in altū. Vāc ipsaz dicit eniscū q^d qñ visco illius radix cōtrita madere vñ. A multisqz solet agrestis malua vocari.

Syrupus de lilio fm eundē in eodē cap^o hoc est in cap. de cura prisis. R. radicu enule campane: ireos añ. 3. i. hyssopi calamētī: adiantos añ. M. i. succo3 caulū: galitrici añ. 3. y. carniū dactylo3: succi liquiritie añ. 3. i. mucillaginis: semis lini: et fenugreci añ. 3. 5. melis dispumati lib. i. et si nō abborreat amara: tunc addatur de prassio. i. marubio et gramine añ. 3. iij. et fiat.

Ciste syrupus apud nos nō est in vsu: fm itentionē Jo. anglici siue cōpositoris est syrupus de lilio q^a flozē purpureū gerit: sed gñaliter habet opio q^d qñ repit syrupus de lilio simplr de lilio albo itelli debeat: itā Joānes hz syrupum de lilio: et ibi nō hz nisi ireos qd est radix lily celestis: et pp hoc dico q^d iste est syrupus lily purpurei: si aliqz voluerit

facere syrupū de lilio albo infra apparebit ei⁹ descriptio.

CEnule cāpane: nō aut est enula q^a elentiū dī: s3 poti⁹ ē qdā spēs panacis de qua Dia. cap. fac sub noie panax. cironia dī qz nascit in mote pelion: folia hz amaraco filia: et flozē aurosz et radice tenuem: hec apud nos nō est cognita.

CIreos apud Aui. in 2° can. est radix lily celestis: vide g^o iste syrup⁹ est ver⁹ syrup⁹ de lilio celesti. seu purpureo. gñaliter moderni admirant q^d Mesue in ca^o de ireos dixerit ireos due sunt spēs. vna q^a flozē hz purpureū: et alia q^a hz albū. Electio. hñs flozē albū melior est in oī re: hoc ē ireos q^a flozē gerit albū est melior q^d q^a gerit purpureū: qd nō reperit eē verū. circa instās ingt. liliū est domesticū et sylue: s3 syluestre albū gerit flozē. purpureū efficacit⁹ est: et sic bodie pro lilio celesti siue ireos accipit⁹ radix lily qd flozē purpureū facit et nō album: vt dicit Mesue.

CGalitricon siue cētrū galli est planta quā multi moderni vulgari noie boçomo vocant: eius spēs sunt due: vna q^a in hortis nascit q^a comedit sic alia olera: alia nascit i pratis: et hec est syluestris: et est illa quā rustici nri vulgariter scarlegā dicit: et ista fm plures est nobilior in medicina q^d hortulana. circa instans dicit galitricū. i. centrū galli.

Syrupus digestiuz fm eundē in ca^o de cura paralestis. R. seminis feniculi: petrosilly: dau ci. i. semis pastinace syluestris: anisi: saluse: origanū: lauedu le: pmule veris: berthonice: sileris montani: sticados: sana munde: abrotani: iuniperi añ. M. i. cñcliberis piretri: cori: stinigelle: piperis nigri et longi: oçimi: rutbe sicce: basilico: nis: maiorane: aristologie rotūde: bacca3 lauri: sinapis: gē tiane añ. 3. y. pistent et coquant et colent: et fiat syrupus cu3 melle quatū sufficit. vel cū lib. y. mellis si vis vel cu3 lib. i. si patiens sit robustus et rudis: tñ si patiens sit delicatus ponatur minus de abrotano. Et si vis adde acetū squillitū. Et voco istum syrupum de sanamūda.

Ciste syrupus nō est in vsu: fm itentionē cōpositoris est syrupus digestiuz. Idē iferius in ipsa descriptiōe ait. voco istum syrupū de sanamūda. i. gariofilata de quo infra.

CLauendula fm Mattheū sylvaticū est primula veris: s3 nō credo: qz in hoc possumus certificari q^d lauendula nō sit primula veris: qz in isto syrupo hz lauendulā et primulaz veris: q^d si essent idem nō repeterentur.

CPrimula veris fm Nicolāū est herba sancti Petri: siue herbaparelestis: qd idē est. Moderni vō ponunt q^d de hac repiant maior et minor: et maior fm vitatē est herba sancti Petri que oib⁹ est nota: minor vō est illa que i pratis ac vus reperit: cui⁹ folia comedunt sicut alioz olerū. Et ista a vulgo dī herba margarita ab alijs primo floze.

CSanamūda. i. gariofil. nō est pes leporinus: vt qdā ignorātes herbatici volūt: sed gariofilata: siue sanamūda: siue auātia est herba filis agrimonie: cuius radix odorē hz gariofil. hec apud nos nascit iuxta hortos et i cāpis: hāc adolefcētes suo tpe euellunt: et portāt ipsaz in manib⁹ pp odorē: folia ipsius sunt illa que hñt efficaciam in medicina. de qua ait circa instās. gariofilata vel gariofilatuz dicit pprie quedā cōfectio ex gariofilis cōfecta. vñ folia et nō radices in medicinis ponunt: et quāto est recens tanto melior est. Plī. aut vocat ipsaz getbim. hic syrupus fm itentionē cōpositoris est syrupus de sanamūda. i. gariofilata.

COçimū. i. oçimū gariofilatū: qd alio noie alfelēgemisch vocat. hic Joā. anglicus in isto syrupo hz oçimū: et iferius hz basiliconē: qd idē est: tñ spēs oçimi sunt ples: et sic hic pro oçimo possumus itelligere semen oçimi gariofilati: et pro basilicone possumus itelligere herbā ipsaz oçimi: vel quādā spēm oçimi: vt est oçimū citratū. i. mellisā.

Syrupus de raffano fm eundē in ca^o de cura palestis. R. radicu3 raffenilapay acuti: lily:

peonie: ante partē. i. tēperēt cū vīno ⁊ aceto p̄ diēm ⁊ no
ctēm. Tunc. ℞. saluie cupatorij: camedreos: camepithec
calamētī: pētapbilonis: byssopi añ. ʒ. ii. l. anisi: maratri. i. fe
niculi carni peonie añ. ʒ. i. acori: sgnāti añ. ʒ. ij. nucis musca
te: cinamomi añ. ʒ. ʒ. folioꝝ boraginis. ʒ. i. corticis fraxini:
⁊ arbozis tremule añ. ʒ. ʒ. mellis lib. i. decoquant̄ ista in aq̄
extinctionis ferri: ⁊ in rēpoꝝ calido: ⁊ in etate inuenturis
posset addi scolopendria cum herbis predictis.

Ciste fyrupus nō est in vfu. Dias. cap. de raffano ingt. raf-
fanū greci. nos vō radicem vocamus: eo q̄ tota deorsum
mittit cū reliq̄ olera magis sursum p̄siliāt zc. ifra ponit q̄
est aliud genus raffani qd̄ multi aromarachion dicūt. z sic
iuenit apud Serap. in cap. de semine raffani vbi sic ait: s̄
raffanus agrestis quē romani vocāt aromorachion. Gal.
in octauo ingt. raffanus. i. raffania. Jfido. ait. raffanū gre-
ci: nos radicē vocamus: eo q̄ tota deorsum mittitur.

C Fraxinus est arbor satis nota. Petrus de crescen. iquit. fraxinus est arbor satis magna q̄ in pinguib⁹ ⁊ hūdis ne-
mozibus delectat⁹. eius lignū satis igni copcrit⁹ ⁊ est opti-
mū pro circulis vegetū ⁊ tinaz⁹. eius semē est factū ad mo-
dū lingue passerū. ⁊ p̄ id apud nos vocat⁹ lingua auis.

Arbor tremula fm opionē pluriū modernozū est arbor granati syluestris: sed fm opi. Bartholomei mōtag. aliud est. nā ipse Bartholomeus in suis cōsilijs in cōsilio de regimine ardozis vzinē p medicinalia ingt. ibi administratio est trociscoz de charabe: ꝛ pprie qui scribunt nono Al māsozis alleg. caplo. quoz descriptio hec est. ꝛ. charabe: gūmi arboris tremule: ꝛ est populus: sꝫ in veritate ille textus est falsus. nā Mattheus sylua. in lra inquit. arbor tremula. i. arbor granati syluestris. Joā. arcus. in ca° de mictu sanguini ꝛ sanie ait. gūmi tremule arboris. i. granati syluestris. Rasis in suis gnomijs in fine similiter ait.

Syrupus de mezercon fm euidē in caplo de fluxu
vētris. ꝑ. radicū feniculi: petrosellini
busci: radicū peonie: lapaty acuti: aristologie rotūde añ.
3. l. byssopi: pulegy mōtani: pentafilonis: camedreos: came
piteos: thimi: rofay añ. M. i. mēthe modicū succoy: bora
ginis: scabiofe: fumittere añ. 3. ij. semis peonie: anisi: mara
tri: carui añ. 3. i. ameos. 3. 5. cuscute. 3. vi. yisci quercini: epi
thimi sene: folioꝝ sticados: arabici añ. 3. i. polipody. 3. i. 7
fi sit in estate ponatur inter herbas boni: coniz: 3. i. 7
genestre: fraxini añ. 3. i. mezercon foli. 3. i. mellis rofa. lib.
i. c. fiat digestiūm qđ vocēf syrupus mezerinus.

Este syrupus apud nos nō est in usu. Meçereon aut̃ ber
ba este que apud Dia. vocat̃ camellear: eius semē est coco
gnidiū. Vide supra de ipso in electuario de meçereon.

Syrupus de rubra tinctoꝝ fm eundem in capº de sterilitate. ꝑ. artbemisie rubee maioris sauiue añ. lib. ʒ. tamen sauiua amara est: ideo potest poni in minorĩ quantitate folioꝝ menthe: folioꝝ absinthij: sumĩtatu origani: ꝛ calamenti añ. ʒ. ʒ. spice nardi. ʒ. i. squĩnanti. ʒ. ʒ. calami aromati. ʒ. ʒ. anisi: maratri: carui añ. ʒ. i. fileris montani: ameos añ. ʒ. ʒ. pconie. ʒ. ʒ. mellis ros. lib. ʒ. i. fiat syrupus quo vtatur mane ꝛ sero.

Este syriacus non est in usu. Rubea aut maxime tinctorum
est herba cuius radix usui medicie competit. Dia. aut de ipsa
duo capla facit, vnu sub noie citrodanum: aliud sub noie
rubea: et hec herba apud rusticos dicitur rosa: et ab aliqb
dicitur vena tinctorum: sed vena citrina aliud est.

Syrupus macedonicus: fm eundem et ibidem. ff. radicū petrosellini domestici: et macedo-
nicū apy: feniculi: aristologie longe: iros: lily: enule cam-
pane rubee maioris añ. ʒ. ʒ. arthemise: pulegy: calame-
ti: hyssopi: epatiche: orizani: diptami: solsequy añ. ʒ. ʒ. cina-
momi: anisi: carui: peonie: dauci: maratri. s. seminis ameos

an. 3. i. spice celti. 3. ij. spice nardi. 3. i. cassie lignee: costi an.
3. 5. liquiritie. 3. ij. mellis qd sufficit ⁊ fiat.

Este *Syrupus* apud nos non est in *ysu*: *macedonicū* autem est *olixatru*: et est ex *spēbus apy*: et est quā *Diap. biposelinū* vocat: alij apium agreſſe vocant: ſue vt latini *obſaſtrum meli*: et *boztino*: et *albidū*: *radix* et illi *groſſa* et *alba* et *mol* *lis*: *folia hīs obrotūda* et *viridia*: in capite plenu et floze: in quo ſemē eſt viride et oblongū et vificidum aromaticū hīs odorē: *radix ei* odorata et *alba* et *eustomaca* eſt: naſci i lo cis *ymbroſis* humidis et in hortis. hec herba cibis apta eſt cruda et cocta comeditur ſicut apium. Dec apud modernos *alexādrū* vocat. *Nicolaus* etiā dicit. *alexādrū* qd *olixa* trū eſt *macedonicū* ſeu *perroſellinū* *macedonicū* qd idem eſt. *Mattheus ſylua*. de ipſo loquit in capto de apio.

C Solseguz fm Simo. Januē. a multis vocat ituba. ḡ est endinia. nā intuba est nomē grecū: s; a latinis endinia nuncupat. circa instās in ca° de spōsa solis ait. spōsa solis eliotropia ituba cicozea dionysia solsequiū idēz sūt. Martbe° syl. in ca° de cicozea dicit. cicozea latine vel spōsa solis vel solsega: fm Nicolaū solsequiū est mirasol. i. spōsa solis siue cicozea: hic textus Nicolai nō vī sonare bene: qz mirasol nō est cicozea: imo est pentadactylus. hec vō planta ab aligb° pētaclactylis vocat: et ab alijs eliotropia. Joā. vero angli. seu cōpositor in cap. de paralell ait. kalendula. i. solsequiū vel primula veris. ḡ est herba dicta a vici herba blāca: et hec vīz hīe plura noia. nā cicozea pōt dici solsequiū eliotropia idēz. kalēdula idē: s; qz intētiō cōpositoris est qd solsequiū fit kalendula. ergo debemus eam ponere.

Syrupus de pulegio fm eundē ibidē. ℞. artēmi-
sie. i. altitū. ℞. iij. sanamūde calamētū
capzifolij. ozigani. pulegi. camomille. melisse. costi. balau-
stiaz. sinfibz. i. mēthe aq̄rice. radicū feniculi. petrosellini
leustici. i. cordamenti lapaty. radicū lilij. capilloz. vene-
ris recētis adiantbos. enule cāpane aſi. ℞. i. maratri. seis
petrosellini. calami aromatici. vtriusqz sticados. anthos-
thimi. epithimi. nucis muscate. macis. seminis basilicōis
camedreos. endiue. pastinace aſi. s. y. mellis lib. y. ꝯucca-
ri lib. y. vini albi q̄r. i. s. fiat syrupus fm artem.

Iste syrupus non est in usu: fm vo intentionem compo-
sitoris: iste syrupus est de mente Albucasis qui ipsius de-
scribit in sua practica.

Pulegiū aut herba est satis nota, circa instans in cap. de
pulegiū ait, pulegiū in tpe floz colligit: p annuz seruatur.
Dia. in ca. de diptamo dicit, diptamū multi dicūt pulegiū
agreste cē, sine oubio pulegiū est spēs diptami sicut appet
apud Serap. in ca. de origano. Idē in cap. de calamēto de
pulegio loq̃r. Pli. ingt. pulegiū femina efficacior: est autē
floze purpuree: mas cādidi bz cē, syluestri ea q̃ de dome-
stico dicta est efficacior vis est q̃ sile ē origano minorib?
folijs q̃ sariūz 7 a gbusdā diptamos vocat: gustatus a pe-
core caprifolus balatū p̃citat, vñ gđā greci lras mutātes ibe-
conō vel bliconō vocauerūt: fm at modernos pulegiū re-
gale est vsuale: s; pulegiū indū seu ceruinū est diptamū.

E Sanamūda. i. garofilata. in ca^{sa}de baccara agrestis si-
ue anātia: vt ing^r cōpositō: in ca^{sa}de vuln^{er}ib^{us} recētib^{us} in
carne ⁊ neruis: ⁊ hec apud herbaricos dī pes leporin^{us}: sed
nō recte. vide ī s^{er}u^o de sanamūda: qđ de ipsa aliqđ oñdā.

Cappitfoliū fm Nicolauz est matrissilua: matrissilua autē apud Dia. peridemenō vocat: ⁊ ex folijs ipsius apd quosdā fit lyciū: ⁊ est herba que iuxta botos inueniū: ⁊ est il la quā rustici vocāt cēolo. infra in vnguento de matrissilua melius ostendām: si deus voluerit.

CAdiantum seu adiantum fm Dias. adiantum siue gal-
licum: siue polifricum est herba q̄ h3 folia filia coriandro scilicet
sa in summitate: h3 ramos subriles duos i longitudine vnus

Sectio quarta

palmi nigros: et non habet stipitem: neque flores: neque semina: hoc videtur esse capillum de capillo veneris: nam adianthos seu politricum species sunt capilli veneris: et sunt ex herbis quod ponitur vniuersi pro alio. Hic compositus in isto syrupo habet adianthos: quod potest dici esse florem rosis marini: vel potest dici adianthos confectio de floribus rosis marini: sed quod compositus in isto syrupo iterum inferius habet anthos: ideo idem non sunt.

Antbos vero apud grecos est flos. vnde anthos. id est flos rosis marini et adianthos est species capilli veneris: de qua vide circa instans in caplo de roze marino: quod sic ait: cum autem reperit: recipe anthos vel rosis marini: debet poni flores: et sic est.

Syrupus colubinus secundum eundem in causa de sterilitate. Radicum lili: radicem apii: capillorum veneris: recetum ceterach. id est asplenon: politricum: adianthos: radicem scabiose buglosse. ana. M. id est herbe sancti Christophori: amarulce: pedis colubini: pipinelle: folide minoris: vtriusque lactis corticum mori celsi sumite terre bipericon. id est herbe sancti Joannis. ana. M. s. ligritie mude. s. i. maratri. id est feniculi: flos boraginis: flos camomille: seminis brusci: seiparagi: flos violarum. ana. s. i. guchari lib. ij. fiat syrupus qui vtriusque mane et sero.

Iste syrupus non est in usu: secundum autem intentionem compositoris curat omnia aqua: et omnem inflammationem tunc frigido: et a veneno liberat. unde autem syrupus colubinus a pede columbino quod ingreditur.

Pes autem columbinus: secundum Serapionem est amomum: sed hic alius intelligitur apud modernos pes colubinus est herba: de qua infra in trochiscis diacozalli de forma ipsius apparebit.

Herba sancti Christophori: secundum Nicolaum est filius ante patrem vel oculus pulis. secundum vero Mattheum syluaticum filius ante patrem est herba que ex aucte plii. unde gariofilon: et est herba faciens flores sicut butalmos: cuius stipites faciunt ramulos plurimos: sed ramus post natus excedit longitudinem ante natum: et ob hoc filius ante patrem vocatur. Similiter oculus Christi. hec herba apud nos in pratis inuenitur: sed flos eius non est ita: ut inquit Mattheus syl. quod eius flos non est sicut butalmos. nam butalmos habet flores citrinum similem floribus camomille et oculis consulis habet flores nigrum. quod non inueniuntur: sed error est hic. nam butalmos secundum antiquam translationem habebat flores nigros: sicut habet oculus Christi: secundum translationem nostram butalmos siue oculus bonis habet flores citrinos: et oculus Christi seu herba sancti Christophori habet flores nigros: ut est notum.

Amarulus seu amaracus: secundum Dioscoridum et plinium. Iudaeus est sanctus lucus que alio nomine maiorana vocatur. secundum autem modernorum opinionem amaracus est alachoen seu ychuen vtriusque apud Iudaeos. in 2o canone. et est illa que a Dioscorido dicitur: et apud Serapionem matricaria: et sic credo quod intentio compositoris sit quod amarulus sit matricaria: quod in illa materia multum valet.

Syrupus de scolopendria secundum magistrum Petrum de tussignana in capitulo de icteritia. Radicum scolopendrie: lingue ceruine: endiuie: epatice: absinthii: cicoree. ana. M. s. cuscute. s. i. seminum cotum. s. maiorum: flos boraginis: buglosse. ana. M. id est capillorum veneris: radicem feniculi: petrosilii brusci. ana. M. s. et cum gucharo fiat syrupus secundum artem quod aromatizetur cum isto puluere. Radicum folij loco eius ponitur matricaria: s. nardi: lacce: cassie lignee. ana. s. ij. ligetur in pano lineo et bulliant in syrupo: et vsui reserua.

Scolopendria secundum Serapionem aucte Dioscoridum. nota hoc nomine propter similitudinem cuiusdam vermis dicti scolopendria: et est expositum est quatuordecim pedum habet folia multa egredienda ex vna radice: et nascitur in petris in muris edificiorum: et non habet stipitem nec florem: nec semen: et folia eius sunt sicut folia polipodii et pars eius inferior est quasi rubea: et pars superior viridis. hec est quam Dioscoridus asplenon vocat: et sic si legis bene illud capillum de asplenon apud Dioscoridum capitulum de scolopendria apud Serapionem videbis quod idem sunt: sed moderni

pro asplenon intelligunt ceterach: sed ego credo quod in tempore antiquo vera scolopendria erat ceterach que a modernis herba dotata vulgariter vocatur. et sic in isto syrupo pro scolopendria intelligitur ceterach siue herba dotata. alia vero scolopendria que inuenta fuit a modernis vocatur lingua ceruina: et ambe in isto syrupo ingreditur.

Lingua ceruina: secundum modernorum opinionem est vera scolopendria que folia magna longa et lata habet ab vno latere rugosa. et hec secundum herbarios est vera scolopendria. alie vero species non habent cognitionem per scolopendria: sed si tu vocas ceterach scolopendria negant: et falsa est opinio ut ostensum fuit.

Syrupus de sebesten secundum Bartholomaeum motagnanum in suo antidotario. Radicum sebesten. s. i. rubee tinctorum. s. anisi: cimini: ligritie: seminis lactuce: melonis: cucumeris: maluarum. ana. s. ij. alchebegi: fenugreci: sticados: prafsy. ana. s. ij. seiparagi: ameos: seipetrosellini: radicem tribuli marini: dauci: feniculi: meui. s. i. sanguis erici parati scordeon. ana. s. v. lapis spogio: iudaici: corticum auellanarum. ana. s. v. coquantur in lib. ij. aque vsque ad summationem medietatis: deinde coles et colature addatur acetum squillitici. s. i. s. guchari scode decoctio lib. ij. s. coquantur lento igne: et fiat syrupus.

Iste syrupus apud nos in usu non est. Sebesten sicut dictum fuit in electuario de sebesten est quidam fructus sicut granum oliue: hic fructus colligitur et exsiccat donec fiat passus: et sic vititur.

Tribuli secundum Dioscoridum sunt duo. siccus et humidus: sed humidus est ille quo nos vititur: et gerit semen ad modum castanee: et propter id a multis castancolus dicitur: dum sunt recetes comedunt. et dixit Mattheus sylua. quod ex semine eius fit panis: nam ipse est dulcis et nutrit: et sic vititur loco panis tritici. et apud Iudaeos in secundo canonis. vocatur bask.

Erius alius est marinus: alius est terrenus. Iudaeus ait. eritius aial spinis cooptus quod exinde dicitur notari: eo quod subigit se quod spinis suis claudis quod vndique preteritum est in istis dias. et. Iudaei in secundo canonis. dicit eritius syluestris est notus: et motanus est aldul dulcis spinas sagittales propter quod nature syluestris vel terreni. ille vero quod est marinus est species habentium ostraca. Buliet. placen. dicit. eritius est triu spemus. vnus qui est natus. alius quod habet spinas sagittales: et appellatur porcus spinosus. et alius est marinus: et est species piscium habentium ostracu: ille qui est notus est ille quem intelligere debemus: et de modo parandi dicitur quidam sapientes quod modus parandi est sicut modus sanguinis birci.

Iudaicus. s. i. lapis qui dicitur iudaicus: cuius figura est similis glandi albus bone figure multum habens lineas angulatas in longitudine prebentes: et nominantur summitates lacrate: et est lapis qui dissoluitur in aqua: et non habet saporem: et dicitur iudaicus: quod in partibus iudeorum reperitur.

Syrupus de cicorea secundum Buliet. placen. in suo antidotario. Radicum foliorum cicoree. M. id est foliorum boraginis: lactuca: violarum: scariole: lingue bouie. id est buglosse acetose bactisofere: et est herba cuius flos est celestis et eius semine est ut semine scariole agrestis: sed non est album neque nigrum: et nascitur in bladis vtriusque. credo quod sit scariole agrestis: ana. M. s. reubarbari. s. i. pistentur herbe et coquantur in lib. ij. aque donec tertia pars consumpta fuerit et coles: et addatur in illa aqua lib. ij. guchari: cum dissolutum fuerit gucharum ad ignem cum aqua iterum coletur et ponatur ad ignem cum reubarbaro puluerificato et ligato in vna pecia: et sepe exprimat cum manu pecia reubarbari: tunc aqua mittatur decoqui quod bene syrumpatum fuerit totum: et tunc ab igne deponatur et reseruetur.

Iste syrupus est ille quo vititur et maxime secundum istam descriptionem: et sic adhuc in Mediolano vtriusque ipsorum: et sic faciunt in alijs ciuitatibus: sed collegium nostrorum doctorum Papiensium magis laudat vnam descriptionem quam describit Nicolaus florentinus: et dicit quod illa Nicoli est nobilior ista Bulietini. et B est quod ipse

est qz ipse Nicolaus hz plura simplicia in sua descriptione
qz Huielmus. et sic de reubarbaro maiore quantitate habz
Nicolaus qz Huielmus. Si aut facere volueris syrupu de
cicozea fm Nicolom infra apparebit eius descriptio.

Cicozea fm quosdam est intuba. alij follequius. alij spon-
sam solis vocant. Columella in libro de cultu hortoz ait.
Cicozea iam teneris frondens lactacula fibris.

Pli. ait. Intubū erraticū apud nos qdā ambulā appellāt.
In egypto cicoziū vocāt. Cicozea vo fm cōpositore est
rostrū porcinū: et est herba cui flos est celestis: et sic est fm
veritate: qz vera cicozea fm sententiā Modernoz hz flo-
res acurinos: et est spēs endiuie: de qbus Huiel. in isto sy-
rupu nō hz nisi tres spēs. scilicet cicozea: endiuia: et scariola: sed
Nicolaus in sua descriptione habet sex: de qua infra.

Cscariola etia est spēs endiuie vel cicozee. Matthaeus
syl. in cap. de lactuca ingt. qz sunt ei tres spēs: vna est que
vocat agrestis: quā greci sarraliā vocāt. nā sine dubio sar-
ralia fm Jfido. est lactuca agrestis: vt ait in cap. de oleri-
bus. vbi ingt. lactuca agrestis est: quā sarraliā noīamus: eo
qz dorsum eius in modū ferre est. Simon Janu. dicit. sca-
riola fm Modernos est velut lactuca agrestis: nisi qz in
dorso costaz hz spinas paruas. p endiuia ponit f3 Sera.
et circa instās. scariola est endiuia. et fm Petru de cresce-
tis. endiuia est scariola vel lactuca agrestis. infra in alia
descriptione de spēsbus endiuie si deus voluerit ostendā.

Bactisofere apud nostros auctores nō reperio aliquem
de ipso loqui: sed fm intētiōē cōpositoris est qdam her-
ba: cui flos est celestis: et ei semē est vt semē scariole agre-
stis: s3 nō est albū neqz nigrū: nā scif i bladīs vplurimū:
et credo qz sit scariola agrestis. qd aut sit cōster ignorat: s3
fm plures est illa herba q in bladīs reperit: quā nos vul-
go moneghetā vocamus: et sic meo tpe vidi eā poni in isto
syrupo: sed fm ples sapiētes errāt illi apothecarij q ponūt
ipsaz. etiā male faciūt medici qui dimittūt ipsaz poni: et B
aduenit: qz nō habēt cognitiōē quor spēs endiuie vel sca-
riole sint: sed fm modernoz opionē spēs scariole sunt. vi.
vel. viij. de qbus tres vel quatuor sunt que faciunt florē cele-
stē: et vna de ipsis hz florē ac semē: vt dicit cōpositor: et in
bladīs reperit sicut monegheta. Neq existimauerunt ali-
qui q monegheta sit bactisofere: eo q apud tulos ita vo-
cetur: sed error est: nec eoz sermo apud sapiētes acceptat.
nā opinio cōpositoris est apte q sit scariola agrestis: que
sitis est moneghete: vt innuere videt in pēnti loco. Si er-
go cōpositor credit q bactisofere sit scariola agrestis nos
debemus intelligere scariolā agrestem que formaz habet
vt ipse docet: et non moneghetam: que non habet odorem
nec saporem: et pro bactisofere: siue scariola agrestis intelli-
gitur cicozea agre. siue scariola agrestis: que florem cele-
stē gerit. Preterea omnes species endiuie vel scariole vel
cicozee sunt laudate in isto syrupo.

Syrupus de opio: fm eundē in eodez tractatu. R.
opy: pōdus g. ozd. iij. iūquāmi: pōdus
g. viij. ozd. corticū mādragoze g. i. s. seīs apy. J. iij. seīs pa-
paueris: seminis lactucay aī. 3. i. s. folioz lactucay: endi-
uie: vel cicozee aī. M. i. folioz papaueris: et mercuria-
lis aī. M. i. pistent grosso modo: et bulliant in lib. iij. aque
donec consumat medietas et coletur et addatur succcharus
et inspissetur et clarificetur et reseruetur.

Iste syrupus in vsu non est. Opium fm Auicē. in 2° cañ.
est succus papaueris nigri et egypti ipsuz seminant. Ma-
cer in caplo de tribus generibus papaueris inquit.
Exuys teneris opium faciunt capitellis.
Incisa leuiter sūma cute lacqz quod inde.
Defluit excipiunt cocleis siccumqz reseruant.
Antidotis multis aptum varysqz medellis.

Sunt qui contundunt cum lacte suo capitella.

De quibus expressum siccant in sole liquorem et.

Syrupus de plantagine fm Rainaldū de villa no-
ua. in lib. 2° in cap. de dissinteria epatica
et intestinoz. R. succi plātaginis depurati. 3. iij. aq. pluuiā
lis vel rosaz qd melius est lib. i. spody: nucis cypressi: ba-
laustie: sumach: sāguis draconis: gūmi arabici: mastie: thur-
ris: gallaruz: hypogstidos: lapidis ematris: rasure eboris
aī. 3. y. terant oia in predicto succo et aq. ros. vsqz ad me-
diatatem coquantur: et addito succcharo fiat syrupus.

Iste syrupus apud nos nō est in vsu. Plantago vo apud
Auic. in 2° cañ. vocat lingua arietis: et sunt ei due species. scilicet
maior et minor: maior est quā rustici nri bletā sylvestrē di-
cunt: et minor est qnqz neruia q alio noīe lanceola vocat. et
hec est illa que apud falsos herbatos p lingua canis ba-
bet: sed errāt. Dias. ait. vocat arnoglossa siue eptapleuros
idest septē costaz. Serap. ait. lisen alchamel: idest lingua
arietis et dicit arnoglossa: et eius expositio est lingua agni: id
qd greci noīant arnon agnū et glossam linguā. et dicit etia
eptapleuron. i. habens septē costas. nam in folio eius sunt
septē coste: et epta in greco est septē: et pleura. i. costa.

Syrupus de iua fm Nicolom florenti. in libro ter-
tio: in capitulo de paraleli. R. iue. M. y.
saluie: maiorane: rozismarini: poly: idest poly mōtani: ori-
gani: calamēti: menthastr: pulegy: byssopi: thimi: ruthe do-
mestice: et sylvestris: bethonice: spily aī. M. i. radiciū aco-
ri: aristologie longe et rotunde: paucedani: valeriane: brio-
nie: spartane: diptami aī. 3. s. radicum feniculi: petrosilly:
apy: sparagi: brusci aī. 3. i. sticados: anisi feniculi: leuistici:
ameos: carui silleris montani aī. 3. iij. piretri. 3. i. s. passula-
rum. 3. y. aque et mellis quantum sufficit: et aromatizentur
cum cinnamomo: nuce muscata: et cubebis: et fiat. Iste enī
syrupus in hac materia est optimus.

Iste syrupus nō est in vsu. Iua vo vt dictum fuit est ve-
rum camepitheos et non est camecreos: vt quidam credi-
derunt generaliter tenet q iua nō sit camepitheos: sed er-
rant. Nam ego vidi apud multos apothecarios in saccu-
lis camepitheos: sed nec in sapore: nec in odore: nec in for-
ma nō est camepitheos: de quo loquūtur nostri auctores:
sed loco camepitheos habet camecreos. vnde p hoc dico
si aspereris illā iuam q moderni vunt pro iua muscata:
videbis q in forma: et in relis est vtz camepitheos.

Joānes anglicus in cap. de dolore iūcturaz ait. qz pdest
guttosis. vii. versus. Si capias iūaz guttā tollet tibi viūaz.

Serpillum fm Pli. a serpendo putant dictum q in syl-
uestri euenit in petris maxime. satiniū nō serpit: s3 ad pal-
mi altitudinem crescit. Diasco. serpillum siue vt alij ber-
pillum. latini cicer erraticum vocant et. folia et flores fm
circa instans medicine competunt.

Ualeriana: idest fu.

Bzonia: idest cucurbita agrestis. Papias ait ampellos
leucos seu bzonia quā latini albas vitem vocant: vide de
ipsa in confectione de alfecera.

Syrupus de lilio fm eundē in libro 5° in cap. de bo-
lismo. R. flores lily albi: et decoquant in
aqua nō quidē sol. qz nocent stomacho cū pprietate eoz:
sed cū alijs aromatibus cōrigētibz malitiā eoz: et fiat
syrupus cū succcharo: et decoctio eozum fm artem.

Istius syrupi sicut inquit. ibi Nicolaus non reperitur de-
scriptio apud aliquos auctores: fm intentionem ipsius po-
test fieri sicut ipse docet.

Lilium. scilicet lilium albū qd florem albū gerit. Rosa anglica
habet vna descriptionē syrupi de lilio: s3 ibi nō habet nisi
ircos. i. lilium celeste: et propter id ille est syrupus de ircos
vt dictum fuit. Macer ait.

Lum. ma.

f

Sectio quarta

Lilia iure sequi que nec specie nec odore.
Cedere creduntur roseo colata decocti.
Nec minus in multis hominum sunt apta medellis.
Eius radices bulbus qui lilia profert rē.
Hoc liliū satis est notum.

Syrupus optimus ad oēs hemorroides vnde cūqz
fiat fm eundē in libro 5°. in cap. de pfer-
uatione a ipso sanguinis cura ei⁹. ff. hypogistidos chi-
molee: boli armeni: acacie: coralli albi et rubei: mumie: pfi-
die: galle: menthe: balauſtie: gummi arabi. dragati: simphiti:
corigiole: seisc: arnoglossae: id est seisc plantaginis: sumach:
radicum pentaphilonis: id est qnqz folij: sanguinis draco-
nis añ. 3. i. decoquant in aqua pluuiali vsqz ad tertiā: et co-
lentur et addantur lib. iij. succbari: et fiat syrupus.

¶ Iste syrupus apud nos nō est in vsu: sed fm intentiones
Nicolī est optimus in illa materia.

¶ Chimolea fm Dia. est gicimolia: cuius alia est alba atqz
densa: alia purpurea. Apud Auic. vocatur lutū chimolea.
vide de ea supra: in confectione esdre.

¶ Psidia est cortex mali granati: s; psigia est storax ligda.

¶ Symphitū de ipso dictū fuit q; est cōsolida maior: siue
anagaliū. vide de ipso in syrupo de pimpinella.

¶ Corrigiola. i. polygonia: siue cētū nodia: siue virga pasto-
ris. Dia. vocat ipsaz polygonos masculū: et ibi etiā describit
aliā que dī polygonos femina. Petrus de crescentijs ingt.
virga pastoris est cardus syluestris: ille textus nō vī bene
sonare. nā virga pastoris nō est cardus vt ipse et alij dicūt.
nā si legis caplm de polygonos apud Dia. cum cap. de vir-
ga pastoris apud Serap. et Auic. videbis q; idē est. Et idē
Joā. Sera. in cap. de lapide vocat ipsaz dimirision: et hec
herba in vjs multū reperit. Matthe⁹ syluaticus in cap.
de dipsaco. i. cardo fulonuz dicit. q; est virga pastoris: sed
non recte. Quidam vocant corrigiolā sanguinariā: sed fm
aliquos sanguinariā est illa herba quā hodie bursam pa-
storis vocamus: siue a vulgo herba gugarolla.

Syrupus aromaticus fm eundē in eodē lib^o. in cap.
de debilitate digonis. ff. cubebaz: gario-
filoz: cingiberis: cinamomi: nucis muscate: cardamomi:
macis: calami aromatici añ. 3. i. 5. spice mastice: assari: sq;
nāti: folij añ. 3. vi. amomi: ameos: costi: cyperi: carpobalsa-
mi. i. fructus balsami: xilaloos. i. ligni aloes añ. 3. iij. sup-
pistata ifundant in vino albo veteri pōderis lib. x. tribus
dieb⁹: deinde coquant ad tertiā partē: et cū frigescent mani-
b⁹ fricent et colent et cū lib. iij. mellis decoquant in vase
bene obturato reponant: et cum musco aromaticent.

¶ Iste syrupus non est in vsu. dicit aut aromaticus ppter
spēs odoriferas q; in eo ingrediunt. Isidorus in caplo de
arborib⁹ aromaticis inquit. aromata sunt queqz fragran-
tis odoris q; india et arabia mittit siue alie regionis. nomē
aut aromata traxisse vident: siue q; aris imposita diuinis
inocationibus apta videant: seu q; ipsa aeri inferi ac mi-
seri probant. nam qd est odor nisi aer contactus.

Syrupus de cicorea fm eundē in eodē libro. in cap.
de oppilatione epatis. ff. endiuie dome-
sticę et syluestris: cicoreę et taraxacon añ. 2. y. cicerbite:
epatice: scariolę: lactuce: fumiterre: lupiorū añ. 2. i. ordei
nō excocti: alchechengi añ. 3. i. ligritie: capilloz vene-
ris: cetherach: politrice: adiat: cuscute añ. 3. vi. radicu feni-
culi: et apy: et sparagi añ. 3. y. ferueat i aq; sufficiēt et colent:
et cū succcharo albo solido fiat syrup⁹. p cui⁹ vnāqz libra
ponat ad coquēdū. 3. iij. reubar. electi: et 3. iij. spice liga-
te in pecia rara q; sepe expmat donec syrup⁹ sit pfecte de-
coct⁹. doctis. 3. iij. cū aq; maffonis seminū cōiuz frigidoz.

¶ Iste syrupus fm collegiū nostrorū doctoz. Ticiuentiū
est ille quo vti debemus: aliqui tñ magis laudant descri-

ptionē Hulielmi placētini: et ea vtiutur sicuti Mediolanē-
ses qui descriptionē Huliel. pparant. Joā. Mattheus gra-
di in cap. de cura mialaz: dispositionū epatis bz vnā alias
descriptionē: que qm idem est cū illa Nicolī: s; aliqua sim-
plicia mutauerit: aliqua omiserit: nunc vō intendo decla-
rare oēs species endiuie cicoreę vel scariolę.

¶ Endiuia nomē latinū est post grecū intuba: arabes etiā
post grecū bundebe dicunt. In hac vō volo ostendere oēs
spēs cicoreę vel endiuie vel scariolę: s; pmo volo ostēdere
illas spēs: de qbus ipse Nicolus in pprio libro loquitur. naz
in cap. de debilitate epatis ait sic. dixit Auic. taraxacō: quā
gentilis dicit esse cicerbitā: siue rostrū porcinū. et Huliel.
dixit ipsaz esse cicoreā: et est illa spēs que a multis vocatur
planta leonis. hic textus Nicolī videt corruptus. naz ipse
Nicolus debebat dicere q; dens leonis que est spēs cico-
ree: et nō plāta leonis que est herba dicta flaura vel herba
maura que odorē aspaliti bz: et hec est spēs trifoliū qd est cō-
sonū. idē in cap. de oppilone epatis dicit. taraxacon est spēs
sponse solis et inferius in eodē cap. ingt. rostrū porcinū est
cicerbita rē. Habita opinione Nicolī sequit opinio Joā-
nis anglici in caplo discarſie calide epatis que est q; alta-
rayacon est rostrū porcinū vel cicorea. idem sentit in cap.
de fistula ylcere cancro et sanie oculorum.

¶ Postq; ostēdi verba Nicolī et Joannis anglici de tara-
xacon et rostro porcino: etiā volo ostēdere opionē aliorū: et
dico q; spēs endiuie vel cicoreę sunt septē: ad numē: de
qb⁹ ipse Nicolus sex spēs in isto syrupo ponit. Hulielmus
aut in sua descriptione non ponit nisi tres. scicoream sca-
riolam et bactisferem: et per ordinem ostendam.

¶ Endiuia domestica. i. vsualis est herba satis nota. sylue-
stris vō pōt dici q; sit crispinus herba. cicorea vō fm fen-
tetiā Modernoz: bz flores agurinos vertētes seipſos ad
solem: quare sponsam solis et solsequiū vocauerūt: de qua
circa instans ait. sponsa solis est cicorea vel intuba vel sol-
sequiū. hec ē satis est nota. Serap. i. cap. de endiuia ingt.
vnde sunt spēs. nam est ex ea domestica et est scariola: et
est ex ea syluestris q; est taraxacon: et est tertia species que
dicit candarel et est amiron. etiā fm circa instans. Petrus
de crescentijs. endiuia est scariola. Sal. in octauo simpli-
cium dicit. seris. i. endiuie. inferius dicit.

¶ Condrine est spēs cicoreę: vel lactuce. Auicē. in 2° cañ. in
cap. de endiuia ait. q; est ex ea syluestris et hortulana: et est
duaz species: et magis inuatiua ex eis epati est illa que est
magis amara. ego credo q; sit cicorea. idē aliud cap^m facit
de taraxacon: et dicit q; est spēs endiuie: etiā ista nota est.

¶ Scariola vō fm Simonē Ja. est velut lactuca agreſtis:
nisi q; in dorſo costaz bz spinas paruas: sed Mattheus
sylua. et Isidorus volunt q; lactuca agreſtis sit scariola: vt
dictū fuit. etiā hic dicā verba Isidori q; in cap. de olerib⁹
dicit lactuca agreſtis est quā sarralia noiamus: eo q; dor-
sum ei⁹ in modū ferre est. Simon in hac errat. nā in cap.
de scariola dicit q; ipsa est velut lactuca agreſtis: et in cap.
de sarralia ingt. ex aucte Isidori q; sarralia est lactuca agre-
ſtis. et in fine dicit q; est scariola: et sic volūt multi moderni.

¶ Cicerbita vō sicut dicit Nicolus est rostrū porcinū. fm
Hulielmum est cicorea: et est herba cuius flos est celestis.
Etiā reperiunt due alie spēs que florem celestē habent: et
omnes in bladīs reperiunt. Et sic si bene cōsideret vide-
bis q; spēs endiuie vel cicoreę sunt septem: et sunt iste. v3.
endiuia domestica. i. vsualis. cicorea que ab oib⁹ nota est:
rostrum porcinū: et dens leoninus differunt parū inter se:
fm Modernoz opinionē in pratis reperiunt cum flore
croceo: nisi solū in folijs differunt. Post maturationē flo-
rum pducunt quādam lanuginē albā que cū tangit euo-
lat: et alia est dicta crispinū a vulgo. et hec apud quosdā est
lactuca

lactuca asini: qđ nō credo: sicut patet si legis capitulum de anebusa apud Dias. videbis qđ cū cap. de crispino nō conuenit: et est alia spēs que dicit cicozialtrum: et est scariola que in bladis reperit: et oēs iste spēs vocant endiua vel ci corea vel scariola. Et he note sunt apud sapiētes.

Alchebīngi vel chebīngi est strignus agrestis: fm Dia. et est herba pferens granū rubicūdū sile ceraso in vesica inclusus citrina in colore qđ a multis vesicaria dī: s3 apud lōbardos fiacho noīat: et i vus repit. Aduertēdū est in descriptione pntis syrupi qđ in oibus codicib⁹ Nicolī quos vidi deficit dosis ordeī et alchebīngi ingredientū dictaz descriptionē: qđ credo accidisse errore scriptoris poti⁹ qđ alia cā: sed vt habere modus dosandī p̄dicta duo simplici volui cōferre hāc descriptionē cū illa quā ponit Joā. Mathe⁹ gradī: qđ est p̄dictū syrupū describit. et iuenias in ordine pōdere: et in oibus alijs cōcordare: et ipsuz dosare p̄dicta duo simpliciā hoc mō: sumit enī ordeī nō excoctatū. 3. y. Alchebīngi capil. v̄neris 2c. fm ordinē Nicolī aī. 3. vi. ideo et nos debemus ēt proculdubio eo mō dosare illa duo. v3. ordeī nō excoctatū. 3. y. alchebīngi. 3. vi. Quis pter nostrā volūtātē apposuerint impressores egle pondus eoz. nam si sumeremus. 3. y. chebīngi excederet debitum pondus: nec bene pportionaret alijs.

Cetberac. sicut dictū fuit in syrupo de scolopendria est herba que a modernis herba dorata dicit. Politricon est herba que in puteis et in locis humidis reperitur: vt dictū est supra in syrupo de pīmpinella.

Syrupus de ficibus fm euz in eodē libro: in caplo de cura colice ex fece. R. ficuum albaruz 3. i. aque. 3. x. coquant ad lentum ignē vsquequo venerint ad statū iulep de quo accipiat omni die. 3. iij.

Iste syrupus apud nos nō est in vsu. Sicut: id est carica. Serap. in cap. de ficu ex aucte Sal. ingt. qđ sunt ex eis domesticis et syluestres et montane: et ex domesticis quedam sunt recētes: quedā sicce: virtus recentium est debilis: qđ admisceat eis de humiditate: sicce sunt meliores maxime carnosae: syluestres vō ficus fm quosdā vocat capisicus. et dicit Plī. qđ huius fructus nunq̄ maturescunt.

Syrupus de arthemisia: s3 eūdē i lib⁹. in cap. de retētiōe menstruoꝝ p̄ternām. R. arthemisie. M. y. pulegy. calamēti: mēbastrī: ozigantī: mellisse: p̄scarie: saūne: sanluci. i. maiorane: camedreos p̄forate: camēpitheos: matricarie cū floze: cetauree minoris: rubet: bethōice: mellisse aī. M. i. radicu feniculī: apy petrosilij: sparagi: bursi: faxifragie: entule: optami: cypi rubee tinctoꝝ: ieros: peonie aī. 3. i. seīs iuniperi: leuistici: petrosilij: apy: anisi: nigelle: carpobalsami: costi: affari. i. affarebaccare: p̄iretri: cassie lignee: cordumeni: calami aromati. fu. i. valeriane aī. 3. 5. quassent et ifundant in aq̄ pluuiālī sufficiēti per diē et noctez. Postea decoquant ad medietatis aque cōsumptionez. tunc deponat ab igne: et dimittat donec aqua tepuerit. tunc manib⁹ in ipsa aq̄ positis fricent. postea colent: et in colatura addat mell vel cucchari quātū sufficit: et fiat syrupus: et si humor fuerit viscosus acetosef cū aceto acuto vel sglitico. et fiat syrup⁹ aromatizatus cū cinamomo et nardo. i. spica nardi. cuius dosis sit. 3. y.

Iste syrupus apud modernos in vsu non est: et maxime fm istā descriptionē: sed illa descriptio qđ vtimur est magistralis quā moderni practicaētes maxime papiēses mltū laudant: et multū valet ad ea que dicit Nicolus. Joan. Mattheus gradi in cap. de puocatione mēstruoꝝ habet vnā aliam descriptionē que ab hac non differt.

Arthemisia fm circa instans est mater herbaz: cuius folia magis cōpetunt vsui medicine qđ radix. Dia. in cap. de arthemisia dicit. arthemisie tria sunt genera. vnuz est qđ

vocat arthemissa monodōs. i. mater herbaz que est frutuosā: et similis absinthio: folia pinguiora et maiora hīs: et hastas lōgas: nascit in maritimis locis lapidosis et sabulosis. altera arthemissa tagetes noīat qđ tenera est: semē hīs minutū: et vnā hastā folijs plenā: et nos lingua latina vocamus thanasia: vel fm quosdā arthanasia. est et tertia arthemissa qđ leptafilos dī. nascit circa fossas et agros: flosculuz eius si cōtriuēris sanluci odorē h3. Sal. in 6. simpliciū ait. berengef. i. arthemisia: sed textus Auic. 2.º cā. nō videt multū consonus: qđ ponit qđ est abrotanū qđ cōiter nō credit nisi sumpisset abrotanum pro arthemisia.

Mellissa fm modernoz iniam est oīmū citratū: cuius folia odorē citri habent: etiā citraria dī: mīroz qđ Nicolus in isto syrupo habeat. R. mellisse. et inferius itez replicat eādē. credo qđ sit error scriptoris vt ostendā in alia lra.

Persicaria. i. herba sancte Marie. et est herba qđ h3 folia filia p̄scis signata. apud nos iuxta hortos repit: existimat qđā qđ bec sit cingiber caninū: vt videt sentire Auic. in 2.º cā. etiā putauerunt qđam qđ ipsa sit piper aque.

Perforata. i. herba sancti Joā. siue fugademonum: siue hypericon: et dicit perforata: qđ folia eius habent foramina parua: in locis domesticis reperit. Auerois in 5.º col. ait. beusericon. i. hypericon: nelifricon: et quidā appellant hanc herbam cordialem: eo qđ assimilatur cordi.

Matricaria ēt est arthemisia: et ē illa quā Dia. vocat leptafilos: sed Auic. in 2.º cā. vocat ipsaz vchuen aliqñ alacoen. et bec est quā lōbardi crisulā dicūt: de ipa meli⁹ ostēdā infra in cap. de trociscis alindaracarō: si de⁹ voluerit.

Mellissa vt dictū fuit: est oīmū citratū: mīroz qđ Nicolus in isto syrupo h3 supius mellissam: et inferius itez habz mellissaz: s3 existimo qđ sit errore scriptoris. nā Jo. Matthe⁹ gradi loco ei⁹ h3 abugillissaz. i. lactuca asini: sic p3 apd Auic. in 2.º cā. in p̄prio cap. de abugillisse. et idem de ipa quoz ca. facit vnū sub noie abugillisse. aliud sub noie bearsellī: aliud sub noie lactuce asini: aliud sub noie sciniar. et bec apud Dias. vocat ancusa. sapiētes vō existimant qđ Nicolus volebat dicere abugillisse: vt dicit Joan. Mattheus. et dicunt qđ loco eius pōt poni lactuca vsualis.

Leuisticū apd Auic. vocat cheisiz: et est semē san notū: s3 ei⁹ gñā sūt duo. i. hortulanū et cāpestre: hortulanū vō est p̄p̄tū illd qđ notū est. cāpestre s3 modernoz opionē est cordumenū: siue carui agreste: et ambe i isto syrupo igrediūt.

Cordumenū fm Sera. ē carui agreste Joā. archulan⁹ in ca. de epilepsia in electuario qđ valet ad oēs epilepsia igr. qđ cordumenū ē cardamomū: s3 mibi nō placet. liber qđ Albuchasis i trac. 2.º in cap. de forma stipticadi oleū ad faciedū oleū de lillo ait. carui agreste: et est cordumenū. silr ait. Hul. placē. in dīstōne de tyriaca vt dcm fuit: et h3 p cordumeno itelligit semē leuistici cāpestre: et h3 est semē qđ reperit sub plāta paucedani. et h3 est ex secretis simpliciū.

Syrupus de endiua: cui⁹ inētor fuit Hētilis de fuligineo. R. succi endiue: succi epice aī. lib. iij. clarificent p̄dicti succi ad ignē vt expedit. rosaz violarū: lentile: aq̄ floꝝ nenufarie: politrici aī. 3. 5. capilloꝝ v̄neris: ordeī mūdī: semīnū cōlum maioꝝ fridoꝝ aī. 3. i. fiat syrup⁹ cū cuccharo: quātū sufficit: fm artē et aromati: cet cū sandalis albis et rube. et berberis semīnū citronioꝝ: ligni aloes: cinamo. corticū citri. aī. 3. i. et vsui referuet.

Iste syrupus fm plurimū est ille quo vtimur p syrupo de endiua cōposito: tñ sunt q faciūt ipm fm descriptionē quā superius posui ex aucte Grācisci de pedemōtiū: et sic ambe habent efficacīā. Epatica est herba satis nota. Dias. vocat ipsam licenā: vt dictū fuit in syrupo de epatica.

Syrupus ad matricez magistralis. R. matricarie: carpobalsami: calami aromati: xilobal: Lum. ma. f 2

Sectio quarta

fami: sileris mōtani: cassie lignee añ. 3. iij. anisi: feniculi: se-
minis carui: pulegy: origani: calamēti: roisimārini: serpilli
añ. 3. iij. ligni aloes: dozonici: cinamomi añ. 3. y. seīs agni
casti: cuscute añ. 3. iij. radicū mandragore: iulgamī añ. 3. 5.
mellis dispumari quātū sufficit. fiat syrupus fm artē. den-
tur mulieribus habentibus malū stomachum frigidū: et
ad passionem matricis mirabiliter valet.

¶ Iste syrup⁹ fm istā descriptionē est in vsu in p̄tib⁹. De
diolanētib⁹: et d̄z fieri decoctio cū aq̄ ferrata ad pōdus lib.
viij. et lib. i. vini albi odoriferi: et oīa coquant⁹ vsqz ad con-
sumptionē medietatis. Mattheus syluaticus de ipsa loq̄-
tur in l̄ra ferugo. matricaria est arthemisia: et est illa quāz
Dia. vocat p̄bemon: s̄z Aui. vocat ipsaz ychthē. aliqñ ala-
coen: qd̄ idē est. et hec ē herba quā lōbardī crispulā vocāt.
¶ Agnus castus. s̄. semē notū est. Dia. inquit. agnus siue ali-
gos latine alexadrina appellata. Serap. de ipo duo capla
facit. vnū de arboze qd̄ dicit agn⁹ castus. aliud de piperel-
la q̄ est semē eius. isra apparebit descriptio troc. de agno
casto: et ibi melius ostendam si dñō placuerit.

Syrupus de arthemisia. ℞. floz arthemisie. M.
y. calamēti: folijaturegie: origani: thimi
tamarisci: sticados añ. 3. iij. floz camomille: floz mellilo-
ti: sanfuci. i. maiorane: anthos añ. 3. i. blactebicātie: calami
aromatici añ. 3. iij. celtice. i. spice celtice. 3. i. camedreos: ma-
tricarie minoris: bethonice: abrotani añ. 3. i. acozi: praf-
sy: folioz rubee maior: sileris mōtani añ. 3. i. assari: squi-
nāt: anisi: maratri. i. feniculi: ameos: apy añ. 3. vi. fiat deco-
ctio ex istis: et cū melle quātū sufficit fiat syrupus.

¶ Iste syrupus est ille q̄ generalr in vsu est: tñ hodie inueni-
vnā aliā descriptionē quā describit Nicolaus florentinus:
que etiā est laudata apud n̄ros doctores: de qua vide su-
pra: tñ vide vtrāqz et elige quā volueris.

¶ Artemisia. i. altilia siue berengessif. Papias ait. arthe-
misia ab inuētoze dicta: vt Plinio placet herba a gētilib⁹
diane consecrata: nā grece arthemis diana dicit. Macer
inquit. in p̄ncipio libelli sui. Verbaruz quasdam dicturus
carmine vires. Verbarz m̄i dedit arthemisia nomē. Cui
greceus sermo iustum puto ponere p̄mo. Vnius opez ferē
por iuenisse diana. Artemis grece que dī. indeqz nomē.
Verba tenent et c̄. fm circa instans est mater herbarz.

¶ Solium. i. malabatrū: loco eius ponatur spica: aut macis
saturegia. i. timbra. Plin. inquit. timbra vō que sit cunila:
hec apud nos habet vocabulū: et aliud satiregia dicta in
condimētario genere: feritur mense februario.

¶ Anthos grece est flos: vñ alosanthos. i. salis flos: s̄z hic p̄
anthos intelligit flos roisimārini: inde Nicola⁹ dianthos
d̄z: qz fit de florib⁹ roisimārini: et flos eius d̄z alchilil.

¶ Matricaria minor fm plurimū est secunda species ar-
themisie. Dia. de forma ipsius describit. et hec est illa quā
hodie tanacetum: siue daneta vocant.

¶ Abrotanum herba est satis nota. Joā. Serap. in cap. de
retēione mēstruoz: et cura eius inqt. sanguifera est abro-
tanum. in antidotario in decoctione ad hydropicos dicit:
berengessif est sanguifera hic textus Serap. nō vñ verus:
nam ipse vult qz sanguifera: et abrotanū: et berengessif sint
idē: sed nō est: qz berengessif: apud Gal. ac Simonē est ar-
themisia: et nō est abrotanū: vt dicit Joā. Serap. ac Aui.

Syrupus cordialis. ℞. mellisse: lingue bouine. i. bu-
glosse: boraginis: endiuie: lactuce añ. 3. iij. y. seminum cōmuniū frigidoz maior: sandaloz: rubeoz
acetose añ. 3. i. fiat decoctio cū aqua rosata: aque mellisse:
aque buglosse: aq̄ endiuie: aque boraginis: vini granatoz:
vini berberoz: agrestis: succi rancioz añ. 3. vi. cūcchari al-
bi lib. vi. misce: et fiat syrupus fm artē.

¶ Iste syrupus in Papiā nō est valde in vsu. sed in Me-

diolano magis: et sine dubio est cordialis: qz confortat cor
et custodit pericula que accidunt in corde.

Syrupus de acozo: fm itētiōē dñi magistri Die-
ronymi de Casali phisici clarissimi. ℞.
radicū acozi. 3. iij. byssopici: calamēti: origani sicce: mellisse:
buglosse añ. 3. iij. sticados: arabici: polipody: piretri boni
añ. 3. vi. pipis lōgiz nigri añ. 3. iij. cinamo. fini: cingib. fini:
sene bone añ. 3. 5. mirab. chebuloz: indoz: emblicoz añ. 3. i. 5.
sanfuci. i. maiorane: ruthe: bethonice: pulegy: saluie añ.
3. vi. bace: epibimi añ. 3. i. cūc. lib. iij. fiat syrup⁹ fm artē.

¶ Iste syrupus a modernis practicantibus non est valde in
vsu: sed tpe dñi magistri. Hieronymi magis erat in vsu: et
ipse laudat eū ad egritudines neruoz: et ad m̄ta alia. Aco-
rus fm Dia. est herba venerea vñ aphrodysia vñ pip apū.
Plin. sup hoc ait. qd̄ semp in aquosis nascitur. Serap. dicit
bueg. i. acozi: et noiat spatella: qd̄az vocant ipsum gelliaz.
et ab alijs gladiolus palustris dicit. arabice vñ nominatur
buegi vel ogiradix eius vsui medicine competit.

¶ Vasce. i. thimū. Joā. Serap. in cap. de retentione men-
struoz dicit: alfohura. i. albasce: quod idem est.

Syrupus de scabiosa. ℞. succi scabiose depurati
lib. i. aque decoctionis orde: capillorum
veneris añ. quātū sufficit: cūcchari lib. y. dissoluti i p̄dicto
succo: et decoctione: cui addant coralloz rubeoz tritoz.
3. iij. ligatoz in pecia rara: et ex eis fiat syrupus.

¶ Iste syrupus in partibus nostris non est valde in vsu.

¶ Scabiosa vñ est herba satis nota: sed miroz qz n̄ri aucto-
res de ipsa nō loquunt. tñ fm itētiōē Matthei syluatici
dicit qz scabiosa latine: grece stibes vñ stibeos. et ibi loquit
de scabiosa ex aucte Dia. sub littera scabiosa: qd̄ nō repit.
vex est qz Dia. cap. vnū facit de stibeos: s̄z ignoro qz illud
sit de scabiosa: sed fm intentionē Matthei: idē est. Lon-
corregius in cap. de tussi in fine capituli inqt sic. sed qz sca-
biofa confert in hac passione: et parū de ea dicit ab aucto-
ribus. ideo hos versus nota.

Urbanus per se nescit precium scabiose.

Nam purgat pectus quod cōprimat egra senectus.

Purgat pulmonem laterisqz simul regionem.

Rumpit apostemata lenit virtute probata.

Emplastrata foris necat antracem tribus horis.

Intus potatur: et sic vnus euacuatur.

Syrupus de bethonica. ℞. bethonice. M. i. ruthe:
celidonie: fragarie: eufragie: leuistici: pu-
legi: camedreos: roisimārini: origani: folioz lauri: saluie:
byssopici: liquiritie rubee. i. rubee tinctoz: gariofolate. i. sa-
na munde añ. 3. i. 5. seīs anisi: aneti: ameos: petrosilly: la-
ctuce añ. 3. i. 5. rosarum florum boraginis añ. 3. i. fiat ex ipsis
decoctio: et cū cūccharo albo fiat syrupus.

¶ Iste syrupus apud nos non est in vsu. Sed in Medio-
lano vtuntur ipso.

¶ Bethonica vñ est herba satis nota Dia. vocat ipsam be-
thonicā. Serap. in cap. de bethonica dicit. plurimū qd̄ ex
ea administrat sunt folia. Galenus in septimo simplicius
dicit. cestrū latine dictum bethonica. Macer ait.

Bethonica soliti sunt cestron dicere greci.

Plin. verones i Hispania eā q̄ bethonica d̄z i gallia. in Ita-
lia aut sarratula. a grecis cestron d̄z. Auer. in 5. col. ait. al-
chisom q̄ in latino d̄z bethonica: et ipsa ligua berabuez.

¶ Fragaria herba est ferēs fragra. et granū ipm s̄z Mat.
syluaticū est granū acetosuz: eius plāta silis p̄tafiloni est:
q̄propt Plin. in cap. de gñqz folio d̄z. gñqz foliū fragra gi-
gnere: nō qz illud sit gñqz foliū quo nos vtimur in medicī-
nis: sed ad eius similitudinem. s̄a numero folioz gñqz foliū
appellatur. apud nos vñ fragra sunt fructus: qui qñ matu-
rescunt rubicundi efficiuntur: et satis noti sunt.

℞. eufragia

Sectio sexta

infrigidari ceperint: cuius infrigidata fuerint manibus fri-
cata coentur: et vsui referuentur.

Decoctio de epithimo fm aliquos: est illa de q̄ itel-
lexit Rasis in hoc 9. i. cap. de hemorroidib⁹ et fistulis: et ra-
gadys in fine cōfectionis de scorzia ferri: cū dixit: cōficiat
cū apocimate emblicoy: sic in cap. de melācholia noiam⁹.
S; si bñ p̄sideremus ista nō est apocima emblicoy: de quo
Rasis itelligit: qz ibi nō igrediunt emblici. vep pot⁹ apo-
cima de q̄ itelligere debemus: est illa q̄ ponit a Rasi i. si-
ne dicit capituli de melācholia. in descriptione electuarij
lectificatis i q̄ igrediunt mirabolani: chebuli: et emblici B
mō. R. mirab. cheb. embli. aii. numero. xx. terant: et in tri-
b⁹ lib. aq̄ coq̄nt donec ad vnā redeat et colent: et p̄fecto de
isto apocimate itelligere debemus: vt volūt sapiētes: et eā
ponere in dicta cōfectione de scorzia ferri: et nō decoctionē
de epithimo que nō conueniret in casu: i; in declaratione
dicte cōfectionis dictum sit debere itelligi decoctionē
de epithimo superius scriptam.

Decoctio cois fm magistrū Petrū de tussignana.
in cap. de paleis: tremore: et tura: et spā-
mo de repletionē. R. orde. 3. iij. prunoy numero. xij. lig-
ritie: tamarindoy: anisi: feniculi aii. 3. 5. aque. lib. iij. bulliat
fil vsqz ad cōsumptionē tertie ptis lēto igne et p̄seruet.

Decoctio apud nos est multū in vsu: s; sunt ex hoib⁹
q̄ faciūt ipsas p̄ aliā fm volūtate doctoy: et si fm istā d̄scri-
ptionē facē volueris addant in fine decoctionis iaz dicte
buglosse et boragis aii. parū: et vsui resua: et quāto recetior
tāto meliori ampullis de vitro meli⁹ p̄seruat. Jsid. dicit q̄
ampulla est dicta q̄si ampla bulla. filis est enī in rotūdita-
te bullis que ex spūis aq̄rū fiunt: atqz ita inflant vento.

Decoctio pectoralis fm Bart. mōtagnanā in suo
antidotario. R. caricay pinguiū. i. ficuū
siccarū. 3. vi. dactyloy pinguiū: passij. i. maruby: feminis
apy: feniculi: passulay: capilloz veneris: byssopi: liquiritie
aii. 3. v. coquant oia in lib. xij. aque vsqz ad cōsumptio-
nem medietatis: et coletur: et fiat decoctio.

Decoctio fit ex varijs intētionibus: sunt qdam qui
faciunt ipsam magistratū: et sunt qdā qui faciunt ipsas fm
aliā descriptionem: sicut est intentio medicoy.

De trociscis fm sniam dñi Mesue et alioy doctoy.

Confectio gallie muscate. R. xilaloes
crudi boni et electi. 3. v. ābre
3. iij. musci boni. 3. i. glutis: dragatī. i. gūmi ora-
gari: et aq̄ rosate quātū sufficit ad miscēdū ea.
fiat troc. filis folijs myrte et sigillat et repo-
nant i vase vitreo et admistrent: et apd alios dissoluat ābra
i vase vitreo cū oleo de ben pauco: et p̄ficiant cetera cū eo.

Decoctio apud apothecarios est mltū in vsu: et maxi-
me fm istā descriptionē. et dixerūt sapiētes q̄ ista d̄scri-
ptio d; poni in p̄fectionibus ac electuarijs q̄ sunt ex aucte
ipsi Mesue. Nicola⁹ in suo antido. h; aliā descriptionē
p̄fectionis gallie muscate q̄ ēt est i vsu. Et sapiētes dixerūt
q̄ ēt fm illā descriptionē d; fieri et admistrari in p̄fectio-
nib⁹ ac alijs q̄ sunt ex aucte Nicolai. sunt ex hoib⁹ q̄ vocāt
trociscos de gallia muscata Mesue. et dicit q̄ gallia d; a
qdā pulia sic noiata. Sūl. placētinus ingt. gallia est qdā
herba q̄ gallia odorifera appellat. Serap. de gallia cap. fa-
cit: et dicit q̄ est such. Rasis in 9. Almasoris describit tro-
ciscos muscatos: sed non sunt idem: de qbus infra.

Trociscus aut d; a trocos qd est rota: qz trociscus est fa-
ctus ad modū rote. Simō Januē. ingt. trociscus dictus a
trocos greco: qd est rota vel altq̄d sile rotūdū. Mesue dicit
q̄ fiāt troc. filis folijs myrte. hodierni apothecarij nō fa-
ciūt ipsos illo mō: sed faciūt ad modū rote currētis: vt est
norū. Mesue dicit q̄ p̄dici troc. debēt sigillari. liber aut

qui d; bulchafim. in tractatu 2.º docet modū faciēdi sigil-
lū: quo sigillant trocisci: et fit sigillū ex ligno ebanī aut bu-
xi: aut eboris: aut alteri rei. **Oleum** de ben. i. de granis
ben qd vocat balaninū et nō muscellinū: vt qdam putauē-
runt. eius faciēdi modū ponit Mesue: de quo infra.

Confectio gallie sebelline nō est in vsu: it̄ igredit̄
in cōfectione aromatici nardinī: sed lo-
co eius sunt qui ponunt galliā muscatam.

Confectio gallie alefagine: et est eius interpretatio
de aromatib⁹: et est illa de q̄ antiq̄ p̄side-
rant: et de q̄ p̄simū loquunt̄. R. bonoy emblicoy abiectis
oslib⁹. 3. iij. p̄terant p̄tritionē grossa: et ponant in vase vi-
treo: et fundat sup eos aq̄ rosate bone et electe ifusionis ro-
saz siccap: et corticū citroy lib. 5. et stringat os vasis: et di-
mittat p̄ oies tres. deinde fundant in eis aq̄ p̄dicte ifusio-
nis. 3. iij. et i crastinū fiat filr vsquequo emblicoy vtus in
aq̄ ipressa sit: et vo. R. ligni aloes boni. 3. viij. ramich. 3. i. 5.
rosaz. 3. x. gariofiloy. 3. x. spice ide. 3. iij. sandali citrini aro-
matici. 3. iij. gūmi ara. 3. vi. terant oia sic alcohol. i. subtilr
sicut sunt arbomi solares: et fundat sup ea parū succi in fu-
sionis p̄dicte emblicoy: et terant cū eo vsqz d; totū in eo
paulatiz fundat. vltimo vo aromaticet cum. 3. i. capbore et
ambre. 3. y. musci boni. 3. y. fiant inde trocisci: et sigillantur
sicut diximus et ponant in vase vitreo et admistrent.

Decoctio istius gallie fm intentionē Mesue. eius
interpretatio est de aromatib⁹ q̄ apud nos est in vsu. Liber
q̄ dicit Bulchafim docet modū faciēdi trociscos de gallia
et ingt. ā vis facere trociscos alios de such. i. gallia: sed non
sunt idē. infra ait. qñ aut trāsinerit sup eos annus erit gal-
lia bona: et quāto amplius tēpus habuerit tāto erit gallia
melior. et gallie q̄tuor sūt spēs. i. gallia ex musco: et gallia ex
ventrib⁹: et ex corio: et ex aq̄. opatio gallie ex musco est illa
quā dixi: et iterabo opationē eius breuiter qñ ramich fue-
rit siccap: et est q̄ accipias ex musco: et teras ipsum per ser-
teras ramich per ser: et cribra cū cribro mediocri: et proyece
sup ipm muscū: et malaxa i vase: qd arabice d; salachia cū
oleo de cheiri: aut qabat: et fac trociscos: et existimāt qdāz
sapiētes q̄ isti trocisci sunt illud qd nos cebeth vocamus.
Simō Januēsis ingt. in ista gallia muscata dicebat iude⁹
vocari cebeth arabice nos seneram vocamus et.

Confectio trociscop̄ diarodō. R. folioy rosaz ru-
beay aii. vi. spice ardatice. i. nardi aii. 5.
y. ligritie aii. iij. ligni aloes aii. y. spody aii. i. croci aii. 5.
masticis. 3. y. cōfice cū vino albo: et fiant inde trocisci.

Trocisci diarodon fm Mattheū syluaticū sunt trocisci
de rosis: fm itētionē Mesue aliud sunt troc. diarodō: et
aliud sunt troc. de rosis: vt apparebit: qd ipse Mesue aliā
descriptionē facit. et de hac debēt fieri due d̄scriptiōes: q̄-
rū vna est ista dñi Mesue: q̄ solū d; admistrari in suis p̄se-
ctionib⁹: vt est in diarodon. et in electuario de gēmis: et in
alijs. Aliā vo d̄scriptio est ex aucte Nicolai. et illa d; ad-
mistrari in suis p̄fectionib⁹: vt docet ipse Ali. in 5. cañ. h; z
trociscos de rosis noiātos diarodon: sed nō sunt in vsu.

Confectio troc. de rosis. R. folioy rosaz. 3. x. liqui-
ritie. 3. v. spice aromaticē. i. nardi. 3. y. 5.
confice cum vino albo: et si laxatiuum facere volueris ad-
de scamonee. 3. iij. et referuentur.

Isti troc. sunt illi qbus nos vrimur. idē inferius h; vnāz
aliā descriptionē. sed bec est nobilitior illa. Alicē. in 5. cañ.
habet multas descriptiones. quarū p̄ma d̄scriptio est de
rosis vniuersitatis. scda est de rosis asclepiadis. tertia est
de rosis cū scamonea: et iste cedē sunt cū illis dñi Mesue
addēdo scamoneā: vt dicit ipse: alij faciunt cū spodio: alij
cū spica: et sic de singulis: s; nō sunt i vsu. Rasis i 9. Almas-
oris. in cap. de bis q̄ p̄fortant stomachū: et cibo p̄ficiunt
d̄gestionē.